

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Час на волевиявлення на виборах продовжено

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА
ХРОНІКА

Ранкове засідання 19 січня

Замість установленого часу голосування на виборах народних депутатів і депутатів місцевих рад з 8-ї до 20-ї години голосувати можна буде вже з 7-ї і до 22-ї. Так вирішив парламент, посилячись на відомі труднощі на дільницях під час минулих виборів (стовпотворіння на дільницях не забули?). Щоправда, Центрвиборчком, від імені якого виступав його голова Ярослав Давидович, просив продовжити час голосування до 23-ї години. Однак депутати виходили з того, що виборець став організованіший, свідоміший і має врахувати попередній досвід та вчасно прийти на дільницю.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

КОРОТКО

■ ФДМУ направив Кабміну додатковий список із 33 підприємств, які пропонується приватизувати в 2006 році.

■ На Івано-Франківщині цього року на торги буде виставлено понад 200 земельних ділянок несільськогосподарського призначення.

■ «Громадський актив Києва» підтримує протести киян проти забудови Печерська.

■ У Тернополі прокуратура порушила кримінальну справу за фактом незаконної легалізації понад 14 млн. грн.

■ Командування російського ЧФ заблокувало бронетранспортером в'їзд на маяк «Сарич».

■ Український фонд соціальних інвестицій затвердив план діяльності та бюджет у розмірі понад 97 млн. грн.

■ Медики стверджують, що в Україні захворюваність на грип та ГРІ не перевищує епідемічний поріг.

■ Європарламент відхилив проект бюджету ЄС на наступні п'ять років.

■ Залишається невідомою доля двох рибалок, які два дні тому вийшли в Азовське море і не повернулися.

Як будемо жити далі

Учора в Києві це обговорювали представники великих промислових підприємств гірничо-металургійної та хімічної галузі країни. До відвертої розмови запросили кілька головних фігур: Прем'єр-міністра України Юрія Єханурова, міністрів промполітики, економіки, палива й енергетики, а також главу правління НАК «Нафтогаз України» Олексія Івченка.

Однак вони надіслали своїх замів.

Організатори «круглого столу» — Український національний комітет міжнародної торговельної палати — намагалися спрямувати дискусію у прагматичне русло, характеризуючи те, що відбувається навколо, неминучою світовою тенденцією підвищення ціни на газ. Незважаючи на те, що усі крапки над «і» в переговорному про-

цесі з росіянами поки що не розставлено, багато учасників висловлювали не конкретні пропозиції й рекомендації керівництву країни, а продовжували обурюватися угодою від 4 січня між «Нафтогазом» і «Газпромом». І, зрозуміло, новою ціною на газ у 95 доларів за 1 тис. кубометрів, що, за їхніми словами, для виробництва буде 137—142 дол.

(Закінчення на 5-й стор.).

■ НОВИНИ

Залізниця починається на заводі

Хмельницька область. Минулого року на Старокостянтинівському заводі залізобетонних шпал значно наростили обсяги виробництва і випустили продукції майже на 15 мільйонів гривень. А вже в січні тут зуміли освоїти і відправити споживачам першу партію залізобетонних балок для залізничних мостових прогонів. Завод став надійним партнером залізничників і тепер допомагає здійснювати реконструкцію багатьох ділянок дороги.

Ірина КОЗАК.

Нафта із брудної води

Запоріжжя. Мити машини можна з користю для підприємства. Так вирішили на Запорізькому алюмінієвому комбінаті й приступили до будівництва оригінальної механізованої мийки транспортних засобів. Ноу-хау укомплектують очисними спорудами, завдяки яким із брудної води щорічно можна «вивудити» 254 кілограми нафтопродуктів.

Ігор САМОЙЛЕНКО.

Ювілей автономії

Сьогодні Крим відзначає 15-річчя утворення автономії. З цієї нагоди, окрім урочистих засідань і святкових концертів в українському театрі та навчальних закладах півострова, відбудуться науково-практичні конференції. Згадають, безперечно, як після референдуму Верховна Рада УРСР 12 лютого 1991 року ухвалила Закон «Про відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки». Серед святкових заходів — мітинг-концерт на центральній площі Сімферополя та святковий виступ ансамблю пісні Козацького Війська Запо-

розького низового в концертній залі музичного училища. А в краєзнавчому музеї відбудеться дводенна наукова конференція «Автономна Республіка Крим у ХХІ столітті». У привітанні Президії Верховної Ради Криму, уряду автономії та постійного представника Президента в

АРК з нагоди ювілею відзначено, що «врегулювання статусу автономної республіки забезпечило встановлення атмосфери довіри у відносинах автономії з державою, політичної стабільності в регіоні і створило необхідні умови для соціально-економічного і культурного розвитку Криму», **повідомляє наш власкор Віктор ХОМЕНКО.**

На знімку: Ятинський маяк.

Фото Сергія СВЕТЛИЦЬКОГО (з архіву УНІАН).

Народний депутат Віктор МУСІЯКА: «Референдум з політреформи нічого не вирішить. Цей референдум потрібний, щоб збаламутити громадську свідомість і спробувати нею маніпулювати» («Главред»)

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» (щодо умов отримання допомоги) — Інформуправління Верховної Ради

■ **ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА**

Довга дорога до компромісу

Понад три години у Верховній Раді за зачиненими дверима тривала погоджувальна рада лідерів депутатських фракцій і груп у пошуках компромісу і виходу з політичної кризи. Головною інтригою дня було, чи прийде до парламенту Президент. Пристрасті аж зашкалювали, зрештою, депутати розійшлися до наступних перемовин, призначених на сьогоднішній ранок, а Президент до Верховної Ради так і не прийшов. За словами Голови Верховної Ради Володимира Литвина, Віктор Ющенко був налаштований прийти на засідання погоджувальної ради, але він сам переконав главу держави, що цього поки що робити не варто.

На початку погоджувальної ради В. Литвин заявив: на засіданні Ради національної безпеки і оборони 18 січня жодного рішення прийнято не було. За словами прес-секретаря глави парламенту Ігоря Сторожука, В. Литвин наголосив, що серед тих пунктів, стосовно яких було досягнуто домовленостей, можна вважати тільки позицію щодо Конституційного Суду. Але щоб це вважалось рішенням всієї РНБО, це повинно бути завізовано всіма членами РНБО, чого не було зроблено. За словами В. Литвина, також була домовленість не коментувати засідання РНБО, що також не виконано. Коментарі з'явилися, і те, що говорив секретар РНБО Анатолій Кінах, зауважив Володимир Литвин, це його особиста позиція.

Глава парламенту зініціював пакет пропозицій — своєрідну «дорожню карту», що дасть змогу знайти компроміс у Верховній Раді й вийти на об'єктивне рішення. Це приведення до присяги суддів Конституційного Суду, уже призначених Президентом і з'їздом суддів, та обрання суддів КС від Верховної Ради через рейтингове голосування. Наступний крок — часткове реформатування уряду, що дасть можливість збільшити базу для підтримки Кабінету Міністрів у парламенті. Як один із компромісів, на думку Голови Верховної Ради, також може бути внесення уточнень до постанови Верховної Ради про відставку уряду — або призупинення її дії, або підтвердження повноважень уряду Ю. Єханурова. Наступною домовленістю, вважає глава парламенту, має стати прийняття на найближчій сесії Верховної Ради законів про Кабінет Міністрів, Президента України та Регламент Верховної Ради. «Прийняття закону про Кабінет Міністрів дасть змогу прийняти закон, який потрібен країні, а не підганяти його під конкретну особу», — сказав В. Литвин. Ще одна пропозиція: ті міністри, керівники держадміністрацій та інших органів виконавчої влади, які балотуватимуться на наступних виборах до парламенту і місцевих рад, мають піти у відпустку до виборів. Голова Верховної Ради також запропонував створити робочу групу з фахівців для напрацювання спільного тлумачення положень Конституції України, щоб не було різниці у трактуванні Основного Закону.

Однак, на жаль, ці пропозиції не знайшли підтримки у більшості керівників фракцій і груп, бо кожен продовжував наполягати на своєму і висувати свої вимоги. За висловом В. Литвина, деякі депутати під час погоджувальної ради нагадували «глухарів».

Утім, глава парламенту сподівається, що ще матиме змогу обговорити ці пропозиції з главою держави. В. Литвин наголосив, що намагався заручитися підтримкою народних депутатів щодо складання у сесійній залі присяги суддів Конституційного Суду, але багато депутатів мали настрої влаштувати у сесійній залі сутичку. Тоді глава парламенту чітко заявив свою позицію: «Я не хочу, щоб мене вчергове звинувачували в тому, що я хочу показати комусь місце і організовую бійки у парламенті».

Водночас В. Литвин назвав «до певної міри алогічним» ультиматум Президента стосовно умов його участі у засіданні парламенту. «Це фактично вимога капітулювати, вивісити білий прапор, а потім заходити переможцем», — вважає Голова Верховної Ради. — Думаю, так політичний діалог не проведуть». Голова Верховної Ради вважає, що сьогодні восьма сесія парламенту має бути закрита, а пошуки компромісу триватимуть і надалі. «Нічого екстраординарного в Україні не відбулося, — вкотре підкреслив глава парламенту. — Політична криза склалася хіба що у стосунках між гілками влади і окремими політиками, а країна живе своїм життям».

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Народний депутат Василь ГОРБАЛЬ: «Робота VIII сесії Верховної Ради може бути продовжена ще на тиждень, оскільки невирішеними залишилися газова проблема і внесення змін до державного бюджету» (УРА-Інформ)

■ **ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА**

Час на волевиявлення на виборах продовжено

Ранкове засідання 19 січня (Початок на 1-й стор.).

Водночас із цим була й більш делікатна законодавча пропозиція — внести зміни, що дозволяють судам на місцях у день голосування поповнювати складені заздалегідь списки виборців. Звісно, якщо з такою заявою звернеться відповідний громадянин. Одні депутати виходили з того, що громадянину треба навіть останньої миті надати можливість скористатися своїм конституційним правом і проголосувати, а інші нагадували: наш виборець став такий свідомий, що може забезпечити себе цим правом ще до дня виборів, тобто елементарно перевірити наявність свого прізвища у виборчому списку. Відверті опоненти прийняття такого законопроекту, зокрема представник УНП Іван Заєць, з парламентської трибуни заявили, що це база під фальшування виборів. Борис Беспалий дотепно назвав минулий досвід круїзів цілих автобусів від дільниці до дільниці виборчим туризмом.

Найбільше голосів депутатів набрала пропозиція дозволити судам приймати рішення про участь того чи того грома-

дянина у виборах у день голосування в разі наявності у його паспорті відмітки про проживання. Однак ця пропозиція не пройшла, хоча за неї дуже активно голосували представники впливової фракції «Регіонів України». Ще менше голосів набрала пропозиція депутата А. Оржаківського (КПУ) про надання права поповнювати списки виборців у день голосування самим комісіям.

Одразу три законопроекти були присвячені забезпеченню пільг громадян зі статусом дітей війни — це проекти законів про внесення змін до закону «Про Державний бюджет України на 2006 рік». Ідеться про передбачені законодавством 25-відсоткової пільги дітей війни у сплаті за комунальні послуги та надбавки до пенсій. Законопроект Адама Мартинюка передбачає запровадження першої пільги з 1 січня цього року, а другої — тобто надбавки до пенсії — поетапно, відповідно до наповнення державної казни.

Пильний Юрій Кармазін звернув увагу, що третій законопроект, автором якого є Валерій Коновалюк, відрізняєть-

ся від попередніх двох (А. Мартинюка, М. Степанова) хоч і непомітною, але дуже істотною обставиною — він не дозволяє відкладати процес забезпечення дітей війни пільгами відповідно до результатів виконання бюджету. На що реплікою відреагував Адам Мартинюк: а як бути в разі, коли уряд і далі зволікатиме із прийняттям відповідних рішень?

Більшість парламентаріїв у ході обговорення сходилися на тому, що під час бюджетних баталій було досягнуто компромісного рішення, — на пільги дітям війни передбачили 700 млн. грн, але всі ці норми «десь зникли». Одне слово, і про це казали прямо, бюджет намагалися сфальсифікувати.

У відповідь заступник міністра фінансів пан Матвійчук заперечив будь-які фальсифікації, назвав «космічну» суму коштів, необхідну для забезпечення всіх цих пільг, і застеріг парламентаріїв щодо розбалансування місцевих бюджетів і Пенсійного фонду. Певну ясність внесла в. о. голови бюджетного комітету Верховної Ради Людмила Супрун, яка заявила, що фальсифікацій не

було, 25-відсоткова пільга під час сплати комунальних послуг для дітей війни діє з 1 січня, і Кабінет Міністрів зобов'язаний був прийняти відповідну постанову на забезпечення цієї норми. Залишилося одне — змусити уряд виконати цю норму, і потреби прийняття обговорюваних законів, як вона сказала, немає.

З окремою неординарною думкою виступив депутат Валерій Асачев, який звинуватив колег-парламентаріїв у спробі «протягнути» під виглядом пільги для дітей війни і пільги для мільйонерів та багатих депутатів та урядовців, які підпадають під статус дітей війни. Невже, — сказав він, — ці багаті люди не можуть заплатити за комунальні послуги? Тому він запропонував істотне уточнення до законопроекту: передбачити пільги лише для малозабезпечених дітей війни. Однак пропозиція набрала лише 214 голосів. Зрештою, підтримали законопроект, автором якого є Адам Мартинюк.

На початку засідання парламентарії хвилиною мовчання вшанували свого колегу Володимира Єщенка, який напередодні пішов із життя.

Анатолій БЕНЬ.

За кордоном — добре, а вдома має бути краще

Вечірнє засідання 18 січня

Мільйони українців шукають кращого життя за кордоном. Статистичні дані різняться: їх — від двох до семи мільйонів. Оголошення про великі заробітки приваблюють. Однак про права, а точніше про їх обмеження (в кращому разі) для іноземців, воліють замовчувати. Наші громадяни практично не захищені ні соціально, ні юридично. І нерідко стають жертвами брудного бізнесу чи опиняються на гачку торговців людьми. З огляду на це народні депутати внесли зміни до деяких законодавчих актів (щодо посередництва з працевлаштування за кордоном).

Один із альтернативних законопроектів представив його автор Віталій Шибко. Однак Комітет з питань соціальної політики та праці, думку якого озвучив Олександр Стоян, підтримав інший законопроект, в якому більше чітких визначень і конкретики. Передбачено, що орган ліцензування має право перевіряти надані йому відомості протягом двох місяців з моменту їх отримання. Однак витрати на проведення перевірки здійснюватимуться за рахунок заявника. А у разі відмови в наданні ліцензії за-

явник має право оскаржити її до суду, виправити виявлені порушення та через три місяці надати нову заяву до органів ліцензування.

Крім того, орган ліцензування наділяється правом проводити планові та позапланові перевірки дотримання ліцензіатом умов. Проект містить вичерпний перелік випадків, коли ліцензія анулюється. Проте і це може бути оскаржено в судовому порядку.

Віталій Корж (БЮТ) зазначив: проект треба доповнити нормами про особливості проведення господарської діяльності щодо посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Більшість промовців була одностайна: прийняття після доопрацювання закону, який було ухвалено у першому читанні, закупити поставлення «білого товару» за кордон.

Зміни до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» (щодо врахування матеріально-побутових умов сімей, які володіють земельною ділянкою) представила Лілія Григорівна. За її словами, ініціатива спрямована на законодавче врегулювання тих невідповідностей, які шкодять забезпеченню прав дітей. Зако-

нопроект передбачає зміни, згідно з якими право малозабезпечених сімей на допомогу не обмежується, якщо в їх власності є земельна ділянка площею понад 0,6 га, яка з незалежних від сім'ї причин не дає прибутку.

Законопроект, котрий було прийнято в цілому, підтримали Комітет соціальної політики та праці і уряд.

На повторне читання відправлено законопроект про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». Крім того, народні депутати відхилили проект закону про статус великих міст України і зміни до Кодексу законів про працю в Україні та скасування Закону України «Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей».

Наталія ЯРЕМЕНКО.

ЄЩЕНКО Володимир Миколайович

18 січня 2006 року на 57-му році раптово пішов із життя народний депутат України, член Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва ЄЩЕНКО Володимир Миколайович.

Єщенко В. М. народився 25 серпня 1949 року в м. Потсдам (Німеччина).

У 1973 році закінчив Київський політехнічний інститут за спеціальністю «Прилади точної механіки», а в 1992 році — Київський інститут політології та соціального управління.

З 1966 року професійна діяльність Єщенко В. М. була нерозривно пов'язана з Черкаським науково-виробничим комплексом «Фотоприлад», де він пройшов шлях від робітника до заступника директора.

У 1998 році Єщенко В. М. обрано народним депутатом України, членом Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики.

Єщенку В. М. завжди були притаманні високий професіоналізм, організаторський талант, надзвичайна працездатність, велика душевна щедрість.

Висловлюємо щире співчуття рідним і близьким покійного та поділяємо з ними біль втрати.

Світла пам'ять про Володимира Миколайовича Єщенко назавжди збережеться в наших серцях.

*Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН;
Перший заступник Голови Верховної Ради України А. МАРТИНЮК;
Керівник апарату Верховної Ради України В. ЗАЙЧУК.*

Фракція Комуністичної партії України у Верховній Раді України з глибоким сумом сповідає про передчасну смерть

ЄЩЕНКА Володимира Миколайовича,
народного депутата України, обраного у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, та висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

Депутатська група Народного блоку Литвина висловлює глибоке співчуття рідним і близьким з приводу тяжкої втрати — смерті народного депутата України

ЄЩЕНКА Володимира Миколайовича.

Технології для перемоги

Народний депутат Валерій Коновалюк вважає, що парламентські вибори 26 березня 2006 року є передчасними. Як мінімум на рік. «Якби вибори були перенесені на рік, — стверджує парламентарій, — виграла б країна».

За цей час у Верховній Раді сформувалася б стабільна більшість, доопрацювали б виборчі закони, розв'язали газові проблеми, питання власності, стосунків з Росією, ЄС, НАТО.

Нині, за словами Валерія Коновалюка, криза, в яку сповзає держава, розтягнеться на роки. Ця криза і ставить під сумнів проведення виборів. «Ситуація, яка нині склалася, — звичайнісінький елемент виборчих технологій, які не дозволять партії влади програти парламентські вибори. Це не парламентські вибори, а четвертий тур президентських», — заявив народний депутат.

Він стверджує: до ідеї передчасності виборів схиляється дедалі більше депутатів. А заяви, які лунають із пропрезидентського оточення про можливий розпуск майбутнього парламенту, за словами Валерія Коновалюка, підтверджують логіку його висловлювань.

Вл. інф.

■ САМОВРЯДУВАННЯ

Гостинець зі свічкою

Новорічні свята мешканці Чумаківської територіальної громади, куди входять чотири населені пункти, зустрічали з гірким присмаком. Уже понад місяць, як однієї-мення сільська рада не може працювати, бо Дніпропетровський район електромереж за вказівкою з обленерго від'єднав її від струму.

У сільрадівських кабінетах димлять воскові свічки, телефонний зв'язок, комп'ютерна мережа, оргтехніка «відпочивають», а довідки, звіти, платежі, списки виборців працівники органу місцевого самоврядування підготувати не можуть. Не бовтрадиційної ялинки з новорічними прикрасами та вогнями. Такий святковий гостинець дістався єдиній із 17 сільрад.

Сільський голова Анатолій ПЛОХИЙ розповідає:

— Три роки тому райдержадміністрація зобов'язала нас укласти угоди тільки з ТОВ «Енергводгосп» на повне балансове обслуговування житлового фонду та комунікаційних систем водопостачання і водовідведення. Ми виконали вказівку. Сільська рада добросовісно переказувала кошти за комунальні послуги та електроенергію протягом наступних двох років, а ця приватна фірма з Дніпропетровським районом електромереж не розраховувалася, і нагромадилася

заборгованість на 48 тисяч 334 гривні... Як завжди, крайньою виявилася беззахисна сільрада. Вона розірвала угоду з недобросовісною фірмою-виконавцею вже понад рік, але ж гнів обласних енергетиків увімкнув вольтову дугу проти територіальної громади. Щоправда, ТОВ «Енергводгосп» офіційним листом просило енергетиків переоформити борги із сільради на своє підприємство, але порозуміння з БАТ «Обленерго» й досі не знайдено.

Голова Дніпропетровської райдержадміністрації Віктор Шинкевич, до якого не раз зверталися обурені чумаківці, лишень безпорадно руками розводить. У районній виконавчій владі припускають: він у такий спосіб намагається дискредитувати активність однієї відомої партії, що налічує в Чумаківській громаді понад 600 членів, а в районі — до семи тисяч.

Михайло СКОРИК.

Дніпропетровська область.

Школярів посилено годуватимуть, а пільговиків — якісніше лікуватимуть

Торік до загального фонду бюджету Запоріжжя надійшло доходів у сумі 507,5 млн. грн., що на 90,8 млн. грн. більше, ніж у 2004 році.

Незважаючи на труднощі з виконанням доходної частини бюджету міста, завдяки спільним зусиллям міського голови, міської ради та її виконавчого комітету збільшився загальний обсяг бюджету міста до попередньо затверджених показників більш як на 170 млн. грн.

Упродовж минулого року виконавчим комітетом міської ради проводилась робота із залучення нетрадиційних доходів, які спрямовувалися на соціально-економічний розвиток міста. Цьогоріч планується додатково залучити понад 50 млн. грн. і збільшити доходи на 90 млн. грн. При цьому сума коштів, що передаються до державного бюджету, зменшена проти минулорічної на 33 млн. грн. і становить 82,4 млн. грн. А якщо порівнювати показники бюджету 2006 року, наприклад, з коштами, переданими в серпні 2005 року, то сума зменшилась майже вдвічі. І це завдяки постійній роботі з бюджет-

ним комітетом Верховної Ради України міського голови за підтримки депутатів міської ради.

На 11,1 млн. грн. планується збільшити видатки на харчування в освітянських установах і майже вдвічі — видатки на пільгове зубне протезування, на 40 відсотків — витрати на видачу пільгових медикаментів.

Видатки на заробітну плату з січня 2006 року збільшаться на 36 відсотків порівняно з січнем 2005 року. А ще буде продовжено практику надання місських премій та стипендій обдарованій молоді, педагогічним працівникам та працівникам культури.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2006 рік» передбачено субвенція з державної казни бюджету Запоріжжя на будівництво автотранспортної магістралі через річку Дніпро у Запоріжжі обсягом 233,1 млн. грн.

Гор САМОЙЛЕНКО.

Запоріжжя.

Партійці обурені

Відбулося засідання комітету Вінницької обласної організації «Єдиної України», партії, яка увійшла до виборчого блоку БЮТ.

Партійці обурені діями керівництва партії, зокрема його лідера Богдана Губського, який не виконав рішення VI з'їзду партії «Єдина Україна».

Комітет Вінницької обласної організації партії «Єдина Україна» вирішив направити звернення голові партії «Єдина Україна» Богдану Губському та голові партії «ВО «Батьківщина» Юлії Тимошенко.

У зверненні, зокрема, зазначається:

«Вінницька обласна

організація ВО «Батьківщина», обласний виборчий штаб БЮТ від співпраці відмовилися, посиляючись на відсутність вказівок із центрального виборчого штабу. Більш як дві тисячі членів Вінницької обласної організації партії «Єдина Україна» залишаються поза виборчим процесом, позбавлені конституційного права бути обраними.

Вимагаємо негайно до 23.12.2005 р. дати роз'яснення щодо бездіяльності керівництва партії «Єдина Україна».

Відсутність чіткої відповіді будемо вважати як ігнорування справедливих вимог рядових членів партії. Вхідження лише

керівників партії «Єдина Україна» до виборчого списку БЮТ вважаємо підтвердженням факту шахрайських методів та дій з боку керівництва партії «Єдина Україна». В такому разі ми залишаємо за собою право звертатися з даних питань до суду з подальшим інформуванням громадськості та оприлюдненням перебігу подій в засобах масової інформації України».

Звернення підписали керівники обласної, 28 голів міських та районних організацій партії «Єдина Україна» Вінницької області.

Прес-служба Вінницької обласної організації партії «Єдина Україна».

■ ФОТОФАКТ

Відбулося засідання ЦВК, на якому було проведено жеребкування щодо визначення представників політичних партій, виборчих блоків політичних партій — суб'єктів виборчого процесу для включення до складу окружних виборчих комісій з виборів народних депутатів України 26 березня 2006 року та розподілу керівних посад між політичними партіями, виборчими блоками політичних партій у цих комісіях.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду партії «Віче».

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду партії «Віче»:

Отримувач: виборчий фонд партії «Віче». Код отримувача: 00044345. Банк отримувача: БАТ «РОДОВІД БАНК» у м. Києві. Код банку отримувача: 321712. Рахунок отримувача: № 26414000000001.

***

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду Виборчого блоку політичних партій «Громадянський блок ПОРА-ПРП» Громадянської партії «ПОРА» та партії «Реформи і Порядок».

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду Виборчого блоку політичних партій «Громадянський блок ПОРА-ПРП» Громадянської партії «ПОРА» та партії «Реформи і Порядок»:

Отримувач: виборчий фонд «Громадянського блоку ПОРА-ПРП». Код отримувача: 21668357. Банк отримувача: Подільське відділення Київської міської філії АКБ «Укрсоцбанк» у м. Києві. Код банку отримувача: 322012. Рахунок отримувача: № 26417013676601.

***

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду Блоку Лазаренка політичних партій Всеукраїнське об'єднання «Громада», «Соціал-Демократичний Союз» та Соціал-демократичної партії України.

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду Блоку Лазаренка політичних партій Всеукраїнське об'єднання «Громада», «Соціал-Демократичний Союз» та Соціал-демократичної партії України:

Отримувач: виборчий фонд Блоку Лазаренка. Код отримувача: 00062923. Банк отримувача: АППБ «Аваль» у м. Києві. Код банку отримувача: 300335. Рахунок отримувача: № 264175.

***

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду Соціально-Християнської партії.

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду Соціально-Християнської партії:

Отримувач: виборчий фонд Соціально-Християнської партії. Код отримувача: 32985480. Банк отримувача: АКБ «ТАС-Комерцбанк» у м. Києві. Код банку отримувача: 300164. Рахунок отримувача: № 26418300473701.

■ ТРИВОГА

Зарплати через скло не видно

Колишні працівники ліквідованого Лисичанського склозаводу пікетували вхід до ЗАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» на момент прибуття на підприємство голови Луганської облдержадміністрації Геннадія Москаля.

Пікетники вимагали погашення заборгованості з заробітної плати минулих років. До сьогодні в судах ще розглядають долю майна, придбаного «Пролетарієм» на аукціоні в процесі ліквідації БАТ «Лисичанський склозавод». Своє право на частину цього майна безпідставно, на думку керівників «Пролетарію», відстоює донецький лідер Б. Колесников. У цій справі вже відбулося 56 (!) судів, однак остаточного рішення так і не прийнято. Така ситуація негативно позначається на реалізації проекту з будівництва нових потужностей флот-скла великих розмірів. А поява такого виробництва дасть змогу збільшити випуск флот-скла в країні на 10,7 млн. кв. м, створити понад 700 нових робочих місць.

Відсутність остаточного рішення суду, крім того, не дає змоги ліквідувати заборгованість у зарплаті за рахунок коштів, отриманих від продажу об'єктів. З цієї причини борг перед колишніми працівниками БАТ «Лисичанський склозавод» становить нині 3,4 млн. грн. Геннадій Москаль має намір звернутись до прокуратури, щоб поставити крапку в цьому питанні.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду політичної партії «Трудова Україна».

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду політичної партії «Трудова Україна»:

Отримувач: виборчий фонд політичної партії «Трудова Україна». Код отримувача: 21679835. Банк отримувача: Київська регіональна дирекція (Ф) АППБ «Аваль» у м. Києві. Код банку отримувача: 322904. Рахунок отримувача: № 2641372696.

***

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду Ліберальної партії України.

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду Ліберальної партії України:

Отримувач: виборчий фонд Ліберальної партії України. Код отримувача: 00044351. Банк отримувача: Філія БАТ КБ «Надра» Київське РУ у м. Києві.

Код банку отримувача: 320564. Рахунок отримувача: № 26413000467001.

***

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду Української партії честі, боротьби з корупцією та організованою злочинністю.

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду Української партії честі, боротьби з корупцією та організованою злочинністю:

Отримувач: виборчий фонд Української партії честі, боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Код отримувача: 33402185. Банк отримувача: Київське ГРУ ПриватБанк у м. Києві. Код банку отримувача: 321842. Рахунок отримувача: № 26418053100954.

***

Центральна виборча комісія повідомляє про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду Політичної партії України «Партія політики ПУТІНА».

Реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду Політичної партії України «Партія політики ПУТІНА»:

Отримувач: виборчий фонд Політичної партії України «Партія політики ПУТІНА». Код отримувача: 26385090. Банк отримувача: Філія АКБ «Імексбанк» у м. Києві. Код банку отримувача: 300766. Рахунок отримувача: № 26418045270001.

Комітет з питань ПЕК вніс на розгляд Верховної Ради проект постанови про звільнення Івана Плачкова і висловлення недовіри Олексію Івченку (УНІАН)

■ У НОМЕР

«Моя Україна» очима митця

Сьогодні Національний художній музей України запорошує шанувальників мистецтва на відкриття ретроспективної виставки видатного художника — львів'янина Івана Остафійчука. Серед інших робіт тут експонується цикл його творів «Моя Україна», котрий висунуто на здобуття Національної премії ім. Т. Г. Шевченка.

Іван Остафійчук виріс на благодатному ґрунті великої традиції львівської графіки і піднісся до вершин сучасних виразальних засобів. Його українськість — не обрядова, а філософська. Тим й імпонує творчість художника шанувальникам із багатьох країн світу. Він — один із небагатьох сучасних митців, хто репрезентує Україну у Третяковській галереї, у приватних збірках колекціонерів із Європи, Канади, США.

Коли директор Львівської галереї мистецтв Герой України Борис Возницький порушує питання про нестачу коштів на поповнення фондів творами сучасного мистецтва, його неабияк тривожить те, що немає можливостей придбати твори Остафійчука. Бо вони вже пройшли відбір найприскіпливішого «журі» — часу. Попри те, що художник не має традиційних державних відзнак і ставиться до них доволі скептично, його ім'я в мистецтві — це та «планка», висота котрої не викликає заперечень чи дискусій. «Митець, просякнутий духовністю нашого народу до глибини своєї душі» — так охарактеризували Івана Остафійчука мистецтвознавці після його персональної виставки в Детроїті.

Та понад усе художник дорожить українськими поціновувачами. Його виставки, та, що відбулася нещодавно у львівському Палаці мистецтв, і нинішня, у столиці, — то звіт сина перед власним народом і власним сумлінням...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

600 тисяч гривень за папірець

Чернігівська область. Співробітники обласного управління Служби безпеки України спільно з іншими правоохоронцями запобігли спробі незаконного відшкодування ПДВ. Унаслідок такої оборудки підприємці-шахраї намагалися отримати з держбюджету понад 600 тисяч гривень. Махінатори надали документи, згідно з якими вони нібито придбали насіння соняшнику більш як на три мільйони гривень та мазут на 600 тисяч гривень, а потім все це перепродали київським фірмам. Перевірка показала, що останній фактично не існує, вони в податкових органах не звітують.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Свячена вода з... крана

Полтава — єдине місто в Україні, жителі якого на Водохрещу стовідсотково забезпечуються свяченою водою. І так уже впродовж п'яти років! Але для цього полтавцям не обов'язково йти навіть до церкви — диво-вода сама приходить в оселі городян. Це стало можливим завдяки цікавому обряду, який запровадили в ОП «Полтававодоканал»: у день свята на свої водозабори для освячення води вони традиційно запрошують священників Української православної церкви.

Ось і 19 січня така подія відбулася на першому міському водозаборі, де сотні полтавців, не чекаючи води вдома, зібралися, щоб і самим стати свідками цікавого дійства. Адже крім самої релігійної церемонії, тут традиційно відбувся ще й концерт: виступили самодіяльні артисти — хор «Полтававодоканалу». А ще люди почули багато цікавого про історію Водохрещі, про чудодійні властивості самої води. Сам же обряд освячення провів архієпископ Полтавський і Кременчуцький Филіп **(на знімку).**

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Фото автора.

Уточнення

У № 9 (3759) «Голосу України» за 18 січня 2006 року до цитати лідера Партії зелених України Віталія Кононова вкралася прикра помилка. **Як повідомила прес-секретар ПЗУ Марина Бондаренко,** достеменно пан

Кононов заявив таке: «Це велика проблема для нас. Вибори вже будуть нечесними до всіх суб'єктів. Вони є нерівними — нерівні умови. Найважча доля — у Центровиборчому. Голова ЦВК Ярослав Давидович уже підрахував, скільки разів доведеться крутити барабан».

Як заявила адвокат, представник Партії регіонів у ЦВК Олена ЛУКАШ, порушення процедур під час призначення суддів Конституційного Суду може стати підставою для тверджень про незаконність їхнього перебування на цих посадах (УНІАН)

Кір «піднявся» і нас обсипав

Про це заявляє вітчизняне Міністерство охорони здоров'я

Однак медичне відомство наполягає на тому, що це не епідемія, а «циклічний підйом захворювання». Мовляв, за критеріями ВОЗ епідемією вважається ситуація, коли рівень захворюваності певною інфекцією перевищує 1 відсоток загального населення певного регіону.

Проте пацієнтів із симптомами цієї дитячої недуги почали доправляти в інфекційні відділення столиці ще два місяці тому. За словами лікаря однієї з районних лікарень, у день до них привозили по 20—40 хворих на кір.

На офіційному рівні про «підйом» кору заговорили кілька днів тому. Головний державний санітарний лікар України Сергій Бережнов пояснює ситуацію біологічними особливостями збудника і збільшенням кількості людей без імунітету до цього вірусу. Локальні спалахи хвороби зафіксовано в Закарпатті, Вінниці, Миколаєві. Однак вогнищем вважають Київ. За повідомленнями МОЗ, на кір хворіють переважно студенти, молодь від 15 до 25 років.

Днями в гуртожитках київських вузів з'явилися оголошення про обмежений доступ до приміщення осіб, котрі не прожи-

вають у ньому. Такий запізнілий захід профілактики. Крім того, чиновники від медицини говорять про термінову вакцинацію «групи ризику» (молоді) і вагітних жінок. Але в щеплених імунітет не встигне так швидко виробитися... Взагалі під час епідемії вакцинація протипоказана. Але в нас не епідемія, наполягає на своєму медичне відомство. Ще одна з версій такої наполегливості: під час епідемії робота лікарів оплачується за подвійним тарифом.

Утім, у сплеску кору багато незрозумілого. Так, лікарі кажуть, що на кір сьогодні хворіють люди незалежно від віку і соціального статусу. Деякі вдруде в житті. Фахівці пояснюють цей факт ослабленим імунітетом і нещепленням певної категорії громадян.

Варто знати, що хвороба приховується під різними личинами. Спочат-

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ку піднімається висока температура. Через кілька днів починається нежить і кашель. Симптоми нагадують ГРЗ. І лише на тре-

тій—шостий день з'являється висип на обличчі і за вухами. Потім кір поведе по тілу донизу.

Ольга ВІТЕР.

Мороз не страшний

У зв'язку з різким похолоданням у Луганській області збільшено витрати газу, що споживає населення і житлово-комунальні підприємства.

За даними Головного управління промислової політики і розвитку інфраструктури облдержадміністрації, природний газ для споживачів подають без збо-

їв, у необхідному обсязі і відповідно до встановлених лімітів. Вони, до речі, з 11 січня для області збільшені з 18,5 млн. куб. м на добу до 21,3 млн. Усі підприємства «Теплокомуненерго» діють у робочому режимі, без зупинок і відключень. Щоправда, перевитрата палива з початку січня становить більш як 4,8

Поліпшення житлових умов в обмін на погіршення стану здоров'я

Ключі від нових квартир отримали у Миронівці Київської області «чорнобильці»-ліквідатори і ті, хто мають статус потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС. Представники влади наголошували, що це радісна подія. Місцеві мешканці були більш скептичні. Адже будинок — довгобуд, і з 80 запланованих квартир «під ключ» здано поки що лише 40.

Ордер на квартиру отримав Анатолій Бобровицький — колишній водій, у 1986-му вивіз шахтарів-ліквідаторів на аварійний реактор. Як наслідок — втрата ноги.

Після офіційної церемонії новосели спішили оглянути нові квартири. Справді, все тут гарно: двоконтурні котли для обігріву приміщення, новенькі плити... Не було серед них лише Анатолія Івановича. Східці у

під'їзді не обладнані для інвалідного візка. Мабуть, потім дороблять...

На знімку: Анатолій Бобровицький із ордером, дружиною Вірою і донькою Людмилою.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

БАТ «АК Вінницяобленерго»

оголошує тендер на закупівлю товару

1. Замовник торгів - БАТ»АК Вінницяобленерго», код ЄДРПОУ 00130694

1.1. Поштова адреса - 21100 , м. Вінниця, вул.1Травня , 2

1.2. Відповідальний за проведення торгів: СО «МТЗ та АТ» , відділ маркетингу та матеріально-технічного забезпечення

телефон (0432) 63-48-40

факс (0432) 35-92-62

2. Інформація про товар, що закуповується: Вакуумні вимикачі 10кВ лінійні 12,5 кА 630А Вакуумні вимикачі 10кВ лінійні 20 кА,630А Вакуумні вимикачі 10кВ ввідні , 20 кА, 1600А Вимикачі вакуумні 10 кВ секційні, 20 кА 1000 А Стояки СВ 9.5-2.0 Стояки СВ 10.5-5.0

Провід АС-50

Провід АС-35

3. Процедура здійснення закупівлі - відкриті торги

4. Місце та спосіб отримання тендерної документації : 21001 м. Вінниця , вул. Фрунзе, 1, СО «МТЗ та АТ», відділ маркетингу та матеріально-технічного забезпечення з поміткою: На тендер , розкрити 31.01.06р. о 10-00 . Поштою, або нарочним.

5. Місце та кінцевий термін подання тендерних пропозицій :

СО»МТЗ та АТ» БАТ «АК Вінницяобленерго», відділ маркетингу та матеріально-технічного забезпечення до 17-00 30.01.06р.

6. Місце та дата розкриття тендерних пропозицій : Актівий зал БАТ «АК Вінницяобленерго» 10-00 31.01.06р. , V поверх.

7. Додаткова інформація: Дата проведення тендеру 31 січня 2006 року.

Кінцевий термін подання тендерних пропозицій 17-00 30.01.06р.

Детальна інформація про процедуру і предмет закупівлі відображена у тендерній документації.

■ ОБЕРЕЖНО: ВІРУС

Нові спалахи пташиного грипу

У селі Передмістному, що за 40 кілометрів від Джанкою, і в селі Береговому під Феодосією оголошено жорсткий карантин, який триватиме 21 день. Фахівці стверджують, що вірус поширюється з птахофабрик сусіднього села Приморського. Місцеві жителі обурені, що їм не зробили щеплення від грипу ще місяць тому, після спалаху захворювання в сусідніх селах — Пушкіні та Заповіт-Ленінський. На в'їзді в населені пункти виставлено міліцейські пости. Проводиться моніторинг на виявлення хворої чи загиблої птиці, яку утилізують у відведеному на птахофабриці місці. Вже знищено 170 тисяч голів. Закінчити роботу планують до кінця тижня.

За останню добу падіж птиці зафіксовано і у приватних дворах сіл Маловидне Бахчисарайського району та Золоте Поле Кіровського району, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

***

Після новорічних свят відновилися авіарейси із Запоріжжя до Туреччини. Щоб не допустити проникнення в Україну небезпечного вірусу, в запорізькому аеропорту вжито спеціальних заходів безпеки. Літаки оснастили аптечками із захисними пов'язками, окулярами і електротермометрами. При вході в аеровокзал необхідно пройти дезінфекційний бар'єр. Заборонено ввезення харчових продуктів птахівництва з Румунії і Туреччини на територію України. Оглядають ручну поклажу і багаж. Куряче м'ясо зникло з меню на рейсах турецького напрямку, хоча офіційного розпорядження щодо цього не було, повідомляє наш власний кореспондент Ігор САМОЙЛЕНКО.

***

Учора в Туреччині від пташиного грипу померла 11-річна дівчинка. Кількість жертв смертельно небезпечного штаму H5N1 тут зросла до п'яти осіб. Загалом в лікарнях країни перебуває 21 людина, в них підтверджено це захворювання. Збитки Туреччини від епідемії в січні перевищили \$400 млн. Спілка лікарів країни поширила заяву, в якій звинувачує владу в «недбалості» і закликає прокуратуру почати розслідування в зв'язку з неадекватністю вжитих заходів реальній ситуації в країні. У сусідньому з Туреччиною Іраку зареєстровано перший випадок імовірного захворювання на пташиний грип — померла 14-річна дівчинка. Досліджують кров 3-річного хлопчика, що вмер в Індонезії, у разі позитивного висновку число жертв вірусу в цій країні становитиме 14 осіб. У Китаї офіційно підтверджено шосту смерть від пташиного грипу. А ось Грузія спростовує заяви російських фахівців про можливу наявність у себе вогнищ поширення пташиного грипу, повідомляють інформантства.

■ ФОТОФАКТ

Півтонни різної наркотичної сировини знищили рівненські правоохоронці після того, як вона послужила речовим доказом у суді.

На знімку: наркотична сировина перед знищенням.

■ ФОТОФАКТ

Не дуже сильний учорашній снігопад у столиці України традиційно, як це ми бачимо рік у рік, знову спричинив транспортні затори, через що чимало киян спізнилося на роботу.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Знову маневри

Як повідомляє прес-центр ВМСУ, 19 січня у Стамбулі завершилася конференція з підготовки до навчань «Чорноморське партнерство-2006». Під час навчань військові моряки Болгарії, Грузії, Румунії, Туреччини та України відпрацюють спільне маневрування кораблів, передачу вантажів на ходу, ведення протиповітряної і протикорабельної оборони, проведення за тралами, артилерійську стрільбу по морських і повітряних цілях, пошук і врятування людини та інші завдання. Організатором щорічних маневрів «Чорноморське партнерство» традиційно виступають військово-морські сили Туреччини, і проходитимуть вони у її територіальних водах. Український флот на наступних маневрах представлятимуть фрегат «Гетьман Сагайдачний», морський тральщик «Жовті Води» і корвет «Луцьк».

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

Як будемо жити далі

(Початок на 1-й стор.).

Представники металургії України стурбовані ситуацією, що склалася в країні через газовий договір між Києвом і Москвою, заявив президент Української асоціації підприємств чорної металургії, президент Всеукраїнського галузевого об'єднання роботодавців гірничо-металургійної промисловості Анатолій Голубченко. Втім, цим самим стурбовані уряд і Президент. На думку металургів, збільшення вартості газу вплине на всі прошарки населення через підвищення ціни на товари народного споживання, харчові продукти, житлово-комунальні послуги і транспорт. А хто іншої думки? Загалом, за їхніми прогнозами, втрати економіки України тільки в 2006 році становитимуть майже 4,5 млрд. дол.

Представники підприємств вважають, що частково проблему можна розв'язати за рахунок впровадження енергозберігаючих технологій у виробництві і скорочення споживання природного газу. Такої само думки, до речі, і в Мінпромполітиці, однак трагедії не бачать. Там також згодні, що промисловцям для адаптації в роботі в нових умовах потрібні час і гроші.

Вл. інф.

У газу «одеська прописка»

У березні 2006 року розпочнеться видобуток газу на родовищі «Одеське». Це розвідане родовище знаходиться в Чорному морі, запаси блакитного палива становлять 17—18 млрд. кубометрів газу. Передбачається будівництво на «Одеському» родовищі двох морських стаціонарних платформ, з яких пробувають чотири експлуатаційні свердловини. Розпочнуть

видобуток газу і на сусідньому родовищі «Безіменне». Там буде встановлено одну морську стаціонарну платформу, з якої плановано пробури-ти чотири свердловини. Вартість облаштування родовищ становитиме близько 500 млн. гривень, а передбачуваний видобуток газу — 700 млн. кубометрів на рік.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

■ СПОРТ

Вісті з відусіль

Теніс. Мельбурн. Відкритий чемпіонат Австралії. Ольга Савчук з Донецька — єдина представниця України в одиночному розряді — успішно вийшла до третього кола турніру. У другому вона перемогла 23-тю «сіяну» Олену Янкович із Сербії та Чорногорії — 6:3, 6:4. Тепер наша Ольга грає з росіянку Оленою Весніною.

Футбол. Оголошено новий рейтинг ФІФА для національних збірних. 1. Бразилія — 839 очок. 2. Чехія — 796. 3. Нідерланди — 790. 4. Аргентина — 772. 5—6. Франція, Іспанія — по 768. 7—8. Мексика, США — по 767. 9. Англія — 757. 10. Португалія — 753... 28. **Туніс** — 685... 33. Саудівська Аравія — 663. 34. Росія — 661... 40. **Україна** — 629...

***

Москва (Росія). Кубок чемпіонів Співдружності. Матчі 1/4 фіналу. «Нефтчі» (Азербайджан) — «Пахтакор» (Узбекистан). 0:0 (пенальті —

■ СВІТ КОРОТКО

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

Королева поділилася владою

Частину офіційних обов'язків королеви найближчим часом буде передано на спадкоємця престолу принца Чарльза. Таке рішення викликане віком і бажанням Єлизавети II та її чоловіка герцога Единбурзького Філіппа більше часу проводити у замській резиденції у Віндзорі. У такий спосіб принц Уельський отримає ширший доступ до офіційних документів, а також зможе приймати високопоставлені іноземні делегації.

США

Зниклі безвісти

Доля більш як 3 тисяч 200 осіб дотепер залишається невідомою після урагану «Катріна», що обрушився на американське узбережжя Мексиканської затоки п'ять місяців тому. Спочатку зниклими безвісти вважали майже 11,5 тисячі чоловік, більшість із них — мешканці Луїзіани. А тим часом сильні урагани обрушилися на північно-східні штати США.

РОСІЯ

Ситуація погіршується

У російській столиці, за прогнозами синоптиків, очікується до 30 градусів морозу, а по області — до мінус 37,2°. У зв'язку з цим у Москві було встановлено історичний максимум споживання електроенергії. Мерія Москви запропонувала промисловим підприємствам, великим офісним і торговельним центрам найближчими днями влаштувати вихідні. Влада заявляє також про жертви водохресних морозів. З початку зимового сезону від холоду в Москві померло 116 людей.

ІРАК

Пошуки без результатів

На північ від Багдада тривають пошуки 36 іракців, які зникли напередодні. Усі вони хотіли записатися добровольцями в поліцію, але не підійшли за фізичними даними. Їх відправили додому на автобусі, котрий у районі населеного пункту Таджі захопили озброєні бойовики. З того часу доля цих людей невідома.

Фінансово-промислові групи — суспільству

■ ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА

Центр соціологічних досліджень при Київському національному університеті імені Т. Шевченка (директор К. Корж) та ТОВ «Центр консалтинг» (директор Д. Касьянов) дослідили роль і вплив вітчизняних фінансово-промислових груп на суспільно-економічний розвиток країни у 2005 році.

Висновки доволі промовисті. Серед найбільш впливових фінансово-промислових груп — «Систем Кепітел Менеджмент», «Приват» та «ІСД». До групи так званого середнього впливу увійшли «Інтерпайп» та «Укрпромінвест». Незначний вплив на суспільно-економічні та політичні процеси в країні здійснювали «Славутич», «УкрСибБанк», «Фінанси і кредит» та «Енергетичний стандарт». До речі, остання група, на думку експертів, найбільше залежить

від іноземного капіталу. Найменше — «СКМ» та «ІСД», яких, навпаки, — найбільше цікавили виробничі активи за кордоном.

Активніше за інших, використовуючи неофіційні методи, лобіювали свої інтереси в органах влади групи «Приват» та «Укрпромінвест», найменш активно — «Фінанси і кредит». Групи «ІСД» та «УкрСибБанк» швидше за інших схилилися до компромісного розв'язання проблем у бізнесі і конкуренції, імідж найконфліктнішої закріпився за групою «Приват».

«Індустріальний союз Донбасу» активніше, ніж інші, здійснює модернізацію своїх потужностей, найпачивніше — група «Енергетичний стандарт». Тим часом, на думку Дмитра Касьянова і Костянтина Коржа, екологічна безпека виробництва нехтується фактично усіма ФПГ.

У так званому рейтингу соці-

альної корисності, що враховує такі чинники, як соціальна та екологічна діяльність, підтримка культури та освіти тощо, лідерство утримує «ІСД», а замкають його — «Славутич» та «Приват». Остання, відповідно до результатів дослідження, посідає перше місце у рейтингу деструктивності для інтересів суспільства, який формувалася з оцінок лобіювання своїх інтересів неофіційними методами, використання корупційних схем, нехтування правами трудових колективів тощо. Проте експерти впевнені, що група «Приват» торік мала чи не найбільший вплив на суспільно-політичні процеси. Тож чи варто дивуватися, що серед висновків експертів і такий: методи взаємодії фінансово-промислових груп з державою переважно мають закритий, тіньовий, неофіційний характер.

Сергій МИКОЛАЄВ.

Харківська прокуратура порушила кримінальну справу за фактом перешкодження вселенню до квартир, збудованих за кошти держбюджету

■ З ГЛИБИН НАРОДНИХ

Гей, на горі та женці жнуть...

Це була стара грамофонна платівка. Вона поволі оберталася на крузі — із великої мідної труби, немовби з давніх-давен, ледве лунала-шепотіла маршова козацька пісня «Ой на горі та й женці жнуть». Виконували її солдати з якогось гренадерського полку. І бо-дай запис здійснено десь на початку минулого століття, музика справляла таке враження, ніби до нас ли-не голос давніх пращурів-невмирак.

Чув я цю пісню не раз: під час застілля і в поході, зі сцени — з уст славетних співаків й у виконанні Капели бандуристів. Та повсякчас мене дивувало, чому це уро-чистий, бойовий марш у другій своїй половині переходить на побутово-жартівливий тон із таким зневажливим став-ленням загорожця до жінки та з вихваланням тютюну й люльки в побуті козака...

Можливо, так ніколи й не знайшлася б відгадка, якби не публікація визначного фольклориста, академіка Володимира Перетца в грубезному науковому томі імператорської Академії наук за 1901 рік. Ученому поталанило виявити первісний текст цієї пісні у фондах публічної бібліотеки Петербурга, де переховувалась колекція Залуського. В каталозі вона позна-чена як збірка Дем'яна Рудницького під назвою «Різні вірші та деякі пісні з нотами». Серед цих аркушів надбуються і слова, датовані не пізніше як 1713 роком, — «Гей, на горі (та) женці жнуть...». Щоправда, їх занотовано з голосу, як то кажуть, з коліна, та ще й латиною, і багато подробиць, неодмінних для літературної метрики, втрачено через невміле по-водження з пісенним текстом.

Тому мені заблагосло побачити не «сирий матеріал» пісні, а її поетично розгорнутий образ, і я, користуючись знаною мелодією та варіантами кількох записів (Михайла Максимовича, Якова Головацького, Панька Куліша, Івана Франка, Павла Чубинського), прагнув зберегти найраніший розмір вірша та вникнути в історичну суть оспіваної події.

Ось плоди тієї моєї «реставрації» (у квадратні дужки взято текстуально змінені й додані логічно необхідні для ритмічно-го ладу слова):

**Гей, на горі
[та й] женці жнуть.
(А попід горою).
Долом долиною
Козаки йдуть.**

**Межи ними три гетьмани.
Ведуть своє, військо
[Військо] запорізьке
Долинами.**

**Один гетьман Дорошенко.
Ведє своє військо,
[Військо] запорізьке
Хорошенько.**

**Другий гетьман
Сагайдачний.
Ведє своє військо,**

Це, можна сказати, цілісний, викінчений текст. Із цього зрозуміло, що мовиться тут про трьох гетьманів реєстрового козацтва: Михайла Дорошенка, Петра Конашевича-Сагайдачного та Дрогозденка-Борозденка. Вони перебували на польській службі, і королівські війська вітають їх, рухаючись на спільне бранє поле. Насторожує лише те, що в Дрогоз-денка-Борозденка «військо московськеє». Але саме ця де-таль може стати ключем для розкриття таємниці: кого так називали в народі?

Як нам думається, ним був «козацький старший» (на За-порожжі так величали гетьмана) — Бородавка, знаний ще під іменами: Яцько, Яків Неродич. Мабуть, він само й Борозден-ко, або Дрогозденко (де склад «го» вставлено для повного-лосся й дотримання ритмомелодики), отже, насправді Дроз-денко.

За Михайлом Грушевським, ці три гетьмани правили май-же в один час: Сагайдачний (1614—1622 з перервами), Бо-родавка (1619—1621), Дорошенко (1623—1625). Тобто: 1621, 1622, 1623. Звичайно, послідовність тут порушено; вона в пісні — навпаки. Але те, що Борозденко (Бородавка) в при-хильний до поляків пісні названий третім, останнім, — не ви-падково: він постійно тяг руку за Москву; навіть у поході польського королевича Владислава проти московського ца-ря його змушені були замінити Сагайдачним. А взагалі ці два гетьмани завжди виступали суперниками: як видно, Бо-родавка ще 1619 року був переобраний замість Конашеви-ча; та напередодні битви Речі Посполитої з Портою Сагай-дачний віддає свого ворога за свавілля до військового суду і його розстрілюють за вироком.

Про це ось як оповідає Дмитро Яворницький в «Історії за-порозьких козаків»: «Походи завершилися блискучою пере-могою гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного 1620 року над турками під Хотиним. Для цієї вирішальної війни вирушив сам султан Осман із північнійною армією, щоб розчавити Польщу й перетворити її на свою провінцію. Поляки супроти такої турецької сили могли виставити лише 57.000 чоловік під командою королевича Владислава й коронного гетьмана Хоткевича. Відчуваючи страшенну небезпеку, Владислав, як і під час московського походу, особисто звернувся з прохан-ням допомоги до Сагайдачного. Але гетьман не одразу від-гукнувся на його заклик; він, передовсім, висунув свої умови: по-перше, щоб польський уряд офіційно визнав владу ко-зацького гетьмана на Україні; по-друге, скасував усі утиски стосовно козацтва; по-третє, знищив би посаду козацького старшого. Королевич з усім цим погодився і видав Сагайдач-ному козацького старшого Бородавку. Тільки тоді гетьман зібрав військо в 40 тисяч душ і попрямував на Хотин».

Нам здається (і в цьому нас переконує «Енеїда» Івана Котляревського!), що на За-порожжі співали і «про Сагайдачного», і про те, як «жінок там на тютюн міняють...». Оче-видню, в козаків було дві пісні про різних Сагайдачних — про лицаря гетьмана Петра Конашевича і про отамана Григорія, що справді більше тишився люлькою й тютюном. Але з часом обидві ці постаті злилися вое-дино й однаковий, маршовий, мотив «зкон-тамінував» слова героїчного й відчайдушно-молодецького змісту в один суцільний текст.

Не часто трапляються такі випадки в на-родній творчості. Та бувають...

Ведучий рубрики
Микола ШУДРА.

СДПУ(о) та КПУ просять Віктора ЮЩЕНКА перевірити інформацію про перерахування коштів від «Росукренерго» близьким до його оточення структурам (УНІАН)

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ТРОЯНД

Живі квіти нині стають неодмінним атрибутом свята

Трудівники підприємства «Украфлора-Вінниця», що в селі Дорожнє, неподалік обласного центру, присмно вражені збільшенням попиту на тро-янди у ці зимові дні. «Все більше лю-дей прагнуть, щоб під час не лише літніх, а й зимових свят у їхніх по-мешканнях були живі квіти, — каже керівник проекту «Теплиця» Олена Білоубова. — Бо милуватися красою ніжних пелюсток хочеться завжди, незалежно від пори року. Це правда. Утім, ще донедавна побачити квіт-ковий рай о такій порі більшість з нас могла хіба що на малюнку чи фо-тографії. Квітів узимку вирощували дуже мало. Донедавна їх заміняли де-коративними букетами. Тепер інші тенденції. «Мертві» букети перес-тали бути популярними. Натомість модно стало цінувати й дарувати живі квіти...»

12 мільйонів(!) троянд вирощують протягом року на підприємстві «Ук-рафлора-Вінниця». А з 2006-го їх кількість збільшать ще на сім мільйонів. Напередодні новоріч-ного свята тут ввели нові техно-логічні лінії (саме так називають їх фахівці). Як пояснила О. Бі-лоубова, квіти справді вирощу-ють на промисловій основі за найновішими світовими техно-логіями. Їх вивчали, зокрема, у Голландії. З допомогою кра-пельного зрошення кожен пагі-нець «напувають» окремо через крапельниці спеціальним розчи-ном. Замість ґрунту використо-вують мінеральну вату. І вже че-рез два з половиною місяці та-кого кропіткого догляду народ-жується неймовірна краса.

Закуповуючи саджанці у кра-щих квітників Голландії й Із-раїлю, тут працюють і над вдоскона-ленням вітчизняних сортів. Але по-ки що перевагу віддають, як то ка-жуть, визнаній красі. Бо саме в Гол-ландії й Ізраїлі, стверджують квітни-карі, неймовірно гарні троянди — насамперед завдяки широкому спектру відтінків пелюсток. Новин-кою є пелюстки змішаної гами кольорів. До однотонних — бордо-вої, рожевої чи білої — очі звикли, а ось милуватися пелюсточкою, на якій веселковий спектр відтінків, можна довго-довго. На фоні білих

сніжинок за вікном теплиці така краса вражає, та й контраст диво-вижний.

Заступника голови облдержадмі-ністрації Валерія Коровія, який ор-ганізував поїздку на підприємство, вражає ще й те, як нові господарі теплиць організували роботу, відро-дивши за декілька років зовсім за-недбане виробництво. Про колишнє господарство нагадували хіба що «ребра» металевих каркасів і розби-те скло. «Картина була така жажли-ва, — каже Валерій Вікторович, — що вже її загальний вигляд відляку-вав інвесторів. Деякі з них, оглянув-ши таке «господарство», хутчій тис-нули мені руку і назавжди зникали. А ось «Украфлора» зуміла дати дру-ге життя теплицям».

В. Коровій, економіст за фахом, каже, що молоді амбітні керівники й фахівці підприємства швидко зорі-єнтувалися в ситуації, змінивши напрям розвитку господарства.

Порівняли результати, отримані від вирощування огірків, помідорів і квітів, і дійшли висновку: квіткова «економіка» — набагато вигідніша. Саме тому, за словами директора підприємства Миколи Сауляка, у 2006 році у всіх теплицях посадять троянди. «Люди тягнуться до краси, — каже співрозмовник, — і ми по-винні задовольнити їхні бажання». Реалізують квіти не лише на Він-ничині. Продукція «Украфлори» добре znana найперше у столиці.

Утім, красу, хоч як прикро, бу-

ває, «підрізають» під самісінький корінь. Один з таких прикладів — різке подорожчання енергоносіїв (у теплицях їх нічим не заміниш і са-ме вони становлять левову частку витрат). Якщо з цим нічого не вді-єш, кажуть квітникарі, то запобігти контрабанді зарубіжних троянд держава мала б обов'язково. Але чомусь контролюючі органи часто-густо закривають на це очі, тим са-мим, як то кажуть, підставляючи ногу нашим квітникарям.

Попри всі негаразди, на підпри-ємстві з оптимізмом заявляють, що з часом все одно наші троянди ви-тіснять на ринку зарубіжних конку-рентів. Тут і далі планують розши-рювати виробництво, бо, крім уже задіяних шести гектарів тепличних площ, мають ще невикористані квадратні метри. Їх, щоправда, спершу треба відновити, так са-мо, як відновили нині діючі. Втім, фахівці підприємства (а всі вони з вищою освітою), пере-важно це випускники Вінниць-кого аграрного університету, вже мають досвід у цій справі. Тому не бояться жодних трудно-щів. Так само, як і робітниці, а тут працюють здебільшого меш-канці навколишніх сіл. Щоб потрапити на підприємство, спершу записуються в чергу, а тоді вже чекають, коли буде міс-це. Знаючи, що на «Украфлорі» зарплата в середньому 1167 гри-вень на місяць, бажаючі працю-вати готові чекати не день і не два... Більшість з нині працюю-чих на новорічні свята повернулись додому з чарівними букетами тро-янд. Вони можуть собі дозволити купити квіти. Несли їх, кутаючи від холоду, з радістю. «У кого квіти в руках, той лихого не вчинить...» Хі-ба не так?

**Віктор СКРИПНИК.
Фото Олександра ЛАПНА.**

Вінниця.
На знімках: кого залишить байду-жим чарівна краса вінницьких тро-янд...

За прозорість та ефективність влади

Громадянське суспіль-ство передбачає принци-пову зміну відносин та пріоритетів у цінностях управлінської діяльності. Якщо в суспільстві все га-разд, громада переважно не втручається у справи влади. Коли ж влада почи-нає нехтувати інтереса-ми народу, громадяни об'єднуються і захища-ють свої права.

Саме за таким сцена-рієм розгорталася ситуа-ція у Кременчуці — місті, яке сьогодні можна наз-вати флагманом народ-них громадських ініціа-тив. Участь у зборах взя-ли майже 700 представ-ників більш як 50 гро-мадських організацій та політичних осередків, працівники промислових підприємств, закладів ос-віти, науки, культури. Активну участь у народ-ному зібранні взяли по-чесні громадяни Кремен-чука — І. Білоусько, В.

Коваленко, В. Матицин, В. Матійченко, Ф. Про-візін, В. Федорченко.

Основне питання, що обговорювалося на збо-рах, — це взаємодія вла-ді і громади міста. Не-обхідність такої серйоз-ної розмови назріла дав-но. Проте останньою краплею, що збурила і водночас згуртувала мешканців міста, стало необґрунтоване і не по-годжене з городянами рішення місцевої влади про підвищення кому-нальних тарифів, не проведене через прозо-рий тендер рішення про будівництво елітного (замість соціального) житла на площі у 86 гек-тарів у центрі міста, не-забезпечення достатньо-го фінансування освіт-ніх закладів та інше.

Чому так сталося? Адже згідно з норматив-ними актами при місь-кому голові має працю-

вати громадська рада, якій відводиться важли-ва роль консультативно-дорадчого органу, що повинен забезпечувати тісний зв'язок влади з громадськістю шляхом організації зустрічей, консультацій, «круглих столів», громадських слухань тощо. Саме гро-мадська рада має оп-рацьовувати отримані результати консультацій з народом, пропозиції і зауваження щодо вирі-шення місцевих проб-лем і завдань та подава-ти їх на розгляд вико-навчій владі!

Такий орган справді було створено при кре-менчуцькому голові і пра-цює вже цілий рік! Але фактично ніяк не виявив своєї активності та гро-мадської позиції. І диву-ватися тут особливо нема-чому. Адже до складу цієї громадської ради були введені працівники місь-

квиконкому, керівники різних служб. Про яке врівноваження громадської думки тут може йти мо-ва!? Фактично так споді-валися відгородитися від народу, щоб мати можли-вість келійно вирішувати питання, які необхідно обговорювати і погоджу-вати з громадою. Учасни-ки зібрання висловили недовіру кременчуцькому міському голові.

Збори обговорили і затвердили проєкт поло-ження про громадську раду, запропонували до її складу нових представ-ників — керівників гро-мадських організацій, ак-тивістів громадського ру-ху, незалежних експертів, прийняли рішення вийти з ініціативою до міськра-ди щодо створення у мі-сті комітету народного контролю за роботою ор-ганів місцевого самовря-дування.

Віталій СКОБА.

РАДІСТЬ І СМУТОК ПРОВІСНИКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

На «перевиховання» — до табору суворого режиму

Київський обласний суд виніс суворі вироки: Є. Пронюку — сім років таборів суворого режиму і п'ять років заслання, В. Лісовому — сім років таборів і три заслання, Василеві Овсієнку, якого приєднали до спільної справи пізніше, — чотири роки таборів. Такі суворі вироки були характерною особливістю, диктувалися з Москви. Перевиховання почали в одному з таборів Мордовії, потім у таборах Пермської області. Час від часу його кидали до штрафного ізолятора і приміщення камерного типу.

Поетів, літературних критиків, науковців, інженерів переучували шити рукавиці, набивати матраци, розпилювати дерево, кочегарити, токарювати, вантажити. За невиконання норми, а особливо за відмову від роботи чекав карцер. Бо відмову від праці вважали ознакою того, що особа переходила на статус політичного в'язня, вважала себе несправедливо покараною. Робилося все, щоб ув'язнені не мали можливості зосередитися, підтримувати свою кваліфікацію, творити. Головна мета перевиховання — змусити в'язня відмовитися від своїх переконань, написати покаянну заяву.

Василь Лісовий пригадує:

— Коли я прибув до табору в Мордовії, серед ув'язнених був і Василь Стус. Ми разом працювали за швейними машинками, спілкувалися. Був свідком того, як на Стуса напав один із в'язнів підозрілого статусу, мабуть із кримінальних, засланих у політичний табір зі спеціальною метою. Він вдарив Стуса в обличчя і розбив його до крові, відповісти тим само Стус не міг, бо йому б оформили кримінальну справу.

Одним із способів знущання був етап, з табора до табора перевозили у «воронках» бездоріжжям, машини гнали на повній швидкості, нас кидало в різні бoki і ми вдарилися об дерев'яні лави та металові стіни «воронків». Способів знущання було багато, і про це написано у багатьох спогадах, опублікованих уже в незалежній Україні. Зокрема, в журналі «Зона».

Авторський відступ

Місцем заслання для нього визначили поселення Нова Брянь у Бурятії, на Забайкаллі. Там він знову опинився в числі безробітних. А після написання протесту проти введення військ до Афганістану його було звинувачено у неробстві і засуджено на рік, який відбував уже в кримінальному таборі. Під час слідства йому довелося посидіти у так званій прес-хаті, де використовували уже фізичні засоби перевиховання. «Добросерда лікарка, — задував він, — оглядаючи мене перед судом та побачивши синці на моєму виснаженому тілі, не стримала сліз. А першим запитанням до мене на суді було не про відмову від праці, а як я ставлюся до свого попереднього звинувачення. Відбувши нове покарання, мене повернули на заслання, влаштували працювати токарем».

На заслання до В. Лісового приїхала дружина з двома дітьми, донькою Мирославою та сином Оксеном (народився вже після його ув'язнення), вони навчались у місцевій школі. Місцеві жителі ставилися до них доброзичливо, серед них було багато нащадків колишніх репресованих. Сімейство купило хату, казали, побудовану засланими литовцями — учасниками збройної боротьби проти комуністичної імперії. Заслання закінчилося у 1983 році, вони повернулися до Києва. Але тут почалися нові митарства — з пошуками праці.

За що така кара?

На слідстві 1972 року та суді склали докупити все: розмноження та поширення самвидаву, але головне — думки, переконання — «антирадянські», «націоналістичні». Хоча лист до депутатів, підписаний псевдонімом Антін Коваль, у звинуваченні не згадувався (хоча слідчий і допитувався, чи не Лісовий автор цього листа), але обидва відкриті листи мають багато спільного. Мені не трапилася нагода прочитати їх раніше, тож захотілося

дізнатися, що так налякало тодішніх вартівих соціалістичних ідеалів та інтересів трудового народу. Кажу про це Василю Семеновичу і прошу принести їх мені.

З відкритого листа до депутатів Рад УРСР (1969 р.)

Кажучи про призначення рад, яке до недавня визначалося гаслом «Вся влада — Радам», В. Лісовий констатував: *«Нинішні Ради УРСР є малодійовими, вони майже нічого не вирішують. Основною причиною цього є існуючий паралелізм усіх органів управління (партійні і державні). Партійні організації повинні боротися за вплив у Радах, а не мають замінювати їх. Перетворити Ради в органи дійсної влади, в органи народного самоврядування є великим і почесним завданням усіх депутатів Рад трудящих Радянської України».*

Що ж тут крамольного, антидержавного? Для держави, яка щиро вважає себе демократичною, а не є диктатурою «нового класу» — партійно-державної номенклатури. Для держави, яка не зводить роль громадянина до вірогідданого, слухняного «гвинтика», що має тільки виконувати волю партійних та державних чиновників. Ми знаємо, що насправді тодішній режим був тоталітарним, який лише лицемірно прикривався гаслами про владу рад та «соціалістичну демократію». Він не хотів мати людей, що почуваються громадянами, здатними контролювати дії влади. І чи не цей тип людини, успадкований від тоталітарного режиму, є основною перешкодою для становлення демократії в сучасній Україні? Саме тому я й розумів актуальність цих слів про ради як органи народного самоврядування в сучасній нашої політичній ситуації. І нині проблема громадянської активності, самоорганізації народу є найважливішою у становленні демократичної незалежної України.

Далі В. Лісовий твердив, що стан економіки, культури, науки (передусім гуманітарної) та мистецтва в УРСР незадовільний і вимагає особливої уваги. Стан культури, духовності людей перебуває в центрі уваги автора обох листів. Автор переконливо тривогою, що лицемірство і цинізм тієї влади підриває духовність, найважливіші духовні цінності, продукує моральні і правовий нігілізм. Автор вказував на тривожні ознаки духовної деградації, зростання наркоманії тощо. Наголошуючи на духовності, про яку йшлося в тому листі, В. Лісовий зауважував:

— Думаю, сьогодні все ще недостатньо усвідомлюють та оцінюють той стан моралі, який ми успадкували. Зокрема, коли пояснюють негативні суспільно-політичні та економічні явища в незалежній Україні, — «прихвизацію», «олігархізацію», переслідування свободи слова, вбивство журналістів тощо. Бо яку культуру, яку систему цінностей успадкували наші люди від минулого? Коли протиставляють деякі позитивні елементи того минулого (забезпечення життям, працею, державно забезпечена освіта тощо) цій реальності, що спостерігаємо за часів незалежності, то не бачать, як те минуле готувало прихід цього рівня цинізму, який сьогодні пов'язуємо з «прихвизацією» та «олігархізацією».

За часів «брежневщини» вже нарастають справжні ознаки корупції у середовищі партійно-державної бюрократії, свояцтво, кумівство, партійні чиновники починають уявляти себе «князиками», які все можуть. Це китаїстськими комуністами було названо як ознаки «обуржуазнення» в СРСР. Це негайно позначається на стані суспільної моралі, в армії поширюється «дідівщина», потім за афганську авантюру було заплачено тисячами молодих життів. Невелике коло активної інтелігенції прагне застерігати від покори, зневоленості і пробудити народ від сплячки. Застерегти, що такий народ неминуче чекає лиха. Але навіть коли в «Літературній Україні» було опубліковано статтю про порушення технології на будівництві Чорнобильської АС, то вона мала відгук лише в невеликому колі національно свідомої української інтелігенції. І не дивно, що поет Іван Сокульський писав про такий народ: «Все вперед і вперед, на мотузці — так звично, суне мертвий

народ із відсутнім обличчям», «Через безлічі орд — лиш осталося каліччя, без людей вже народ».

Автор згаданого листа пропонував цілу низку нагальних заходів: провести радикальну економічну реформу, підвищити заробітну плату, дотримуватися визначеного наперед співвідношення між мінімальною і найвищою заробітною платою, оприлюднити зарплати високих державних посадовців, прийняти нову Конституцію, яка розширила б повноваження республіканських органів (у тому числі створити міністерство оборони УРСР), ввести багатопартійну систему, запровадити Конституційний суд, ліквідувати цензуру («Головліт»), звільнити з таборів і в'язниць політичних в'язнів тощо.

З відкритого листа до членів ЦК КПРС і ЦК КП України (1972 р.)

Цей лист написаний передусім як протест проти хвилі арештів 1972 року, але фактично в ньому автор продовжує обговорювати ґрунтовніше ті самі проблеми, що і в попередньому. Лист починається з повідомлення про арешти, далі подаються прізвища заарештованих та висловлюється припущення про справжні мотиви, якими керувалася влада: *«Я переконаний, що проведені в цьому році обшуки й арешти були також заходом, спрямованим проти поширення літератури самвидаву в Україні».*

Далі автор аналізує причини та обставини, які породили самвидав в Україні. І це схиляє його до розгляду різного роду гострих суспільно-політичних, економічних, культурно-інтелектуальних та моральних проблем. Зокрема, кажучи про становище жінки, автор говорив про вкрай низьку виплату жінкам, які доглядають дітей, та вказує на потребу прийняти доплати жінкам у відповідності з кількістю дітей. Що стосується моралі, автор каже: «Замість того, щоб виховувати людину-творця, культивується дух вірогідданості, некритичного, догматичного способу мислення — так, ніби все це і справді зміцнює наше суспільство і державу».

А про «ворожі» ідеї, національну політику та націоналізм він говорить так: «Чому — замість того, щоб шукати ворожих ідей у кожному вияві незадоволення існуючою національною політикою, не спробувати обговорити реальний стан справ з участю незадоволених? Чому б не почати, наприклад, загальнопартійну дискусію з національного питання, давши можливість виступити відкрито в пресі тому ж Дзюбі, Сверстюку та ін..?» У центрі уваги листа — зловживання ярликами як засобом маніпулювання свідомістю та залякування людей

Таким він вийшов із таборів (1979 р.)

— *Ментальність, яку культивувала комуністична імперія, стереотипи якої успадкували громадяни незалежної України, і сьогодні є живучою: в одних вона виявляється в очевидній чи прихованій нетерпимості до культурної самобутності української нації, зокрема, мови, в інших — у почутті національної неповноцінності і самозневаги. Навіть тих громадян України, які заявляють, що володіють кількома іноземними мовами, рідко хто наважиться запитати, чому вони не хочуть чи не можуть розмовляти українською?*

Фактично за сучасною вимогою двох державних мов, що її декларують деякі політичні сили, стоїть та само колишня ідеологія комуністичного інтернаціоналізму. Прихована мета такої вимоги — зберегти досягнуті в минулому обсяги русифікації, щоб в інший спосіб та з допомогою нових технологій продовжити справу своїх героїчних попередників.

Остаточна мета — етноцид, знищення культурної самобутності української нації, а отже, і української нації як такої. Бо якою б цивілізованою, демократичною не була Україна, без власної самобутної культури і мови за сучасних інтеграційних процесів вона приречена зникнути як нація. Загалом, йдеться про стан моральності: адже невизнання геноциду та етноциду, що його здійснювала комуністична імперія, свідчить про рівень морального сумління. І про відсутність елементарного критичного самоусвідомлення — зокрема, критичного ставлення до недавнього минулого, щоб свідомо ставитися до тієї ментальності, яку люди успадкували від того минулого. Без цього про моральне відродження не може бути і мови. А без цього не з'явиться і відповідний рівень політичної культури.

У листі В. Лісовий наголошував на важливості наукового підходу до розв'язання суспільно-політичних та культурно-національних проблем та відкритої громадянської дискусії: *«Оскільки за соціалізму ідеологія і управління суспільними процесами повинні мати науковий характер, то визначення ознак радянського і соціалістичного мусить бути за наукою, що вільно розвивається в умовах творчого, нічим не обмеженого обміну думок».* Завершуючи цього листа, В. Лісовий передрік, що, надіславши його до офіційних інстанцій, він безперечно опиниться в числі «ворогів».

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
(Закінчення у наступному номері.)
Фото з архіву В. ЛІСОВОГО.

На авторемонтному заводі поселення Ілька (Бурятія).

— такими, як «ворог народу», «націоналізм», «антирадянський», «наклепницький» тощо. Автор показує, що захисний ліберальний націоналізм зумисне не відрізняють від агресивного націоналізму, спрямованого проти інших націй, зокрема націленого на культурну асиміляцію інших націй, на їхнє знищення — етноцид. Адже саме такий агресивний російський націоналізм і вважався зразком інтернаціоналізму: *«У нас же націоналізм став вважатися сам принцип національного самовизначення... Різного роду демагоги намагаються оголосити реакційним прагнення відстоювати ті чи інші права нації, визнані міжнародним правом і міжнародною етикою».*

Коментуючи національну проблематику свого листа, В. Лісовий зауважує:

Баланс-2005

Влада ускладнювала собі життя, посилюючи ризики, за усунення яких їй відповідати

Ефектний і малопродуктивний рік

Затверджено уряд на чолі з Ю. Тимошенко

Січень

Набули чинності зміни в оподаткуванні доходів від продажу нерухомості, прийняття спадщини та подарунків. «Газ України» констатує різке падіння розрахунків теплокомуненерго за природний газ. Верховна Рада вказує на потребу перегляду держбюджету на поточний рік через очевидний дисбаланс Пенсійного фонду, спричинений змінами до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» і недовиконанням держбюджету по доходах у 405 мільйонів гривень, різким зростанням номінальних доходів населення (на 41 відсоток проти січня попереднього року). Виконувачем обов'язків Прем'єр-міністра України призначено Юлію Тимошенко. Подорожчали хліб, м'ясопродукти, коксівне та енергетичне вугілля... Інфляція зросла на 1,7 відсотка.

● Разом:

Філософія Президента країни Віктора Ющенка, яка зумовила прихід на політичну арену уряду Ю. Тимошенко, напрочуд багатобачна і небезпечно амбітна. Спираючись на проведення реформ, вона, однак, не може врахувати всіх ризиків і суперечностей в економіці і суспільстві. Взаємна заборгованість на енергоринку через невідповідність ціни на природний газ для населення його собівартості, корупційний характер бартерних схем постачання газу в Україну — не єдині гальма, що аж скавчати, сигналізуючи про низьку купівельну спроможність населення, дивовижну тінізацію економіки та її тісну залежність від імпортих енергоносіїв. Доходів держбюджету явно бракує, щоб покрити дефіцит Пенсійного фонду, зумовлений видатками, які перейшли у спадщину від уряду Віктора Януковича. Диспропорції

в пенсійному забезпеченні такі, що їх доведеться усувати не один рік.

Лютий

Затверджено уряд на чолі з Ю. Тимошенко. 3 парламенту відкликано Програму приватизації на 2005 рік. Зупинено будь-які капітальні вкладення в матеріальну сферу виробництва, задекларовано ліквідацію ВЕЗ, реструктуризацію боргів в енергосекторі, регулювання цін на продукцію природних монополій. Уряд береться за боротьбу з податковими пільгами та преференціями в розрізі окремих платників і територій.

Обіцяно підвищити розмір одноразової допомоги у разі народження дитини у 10 разів (до 8460 гривень). Страйкують нотарі, які вимушені перераховувати податки з доходів громадян за податкових агентів. Дисбаланс доходів Пенсійного фонду вже не дає змоги вчасно виплачувати пенсії. Уряд запроваджує ПДВ на імпорту нафти. Мінагрополітики вказує на ознаки дефіциту м'яса на ринку. Інфляція — 1 відсоток.

● Разом:

Ще питання, чи буде новий уряд ефективний, а що ефектний, як прем'єр, то мало хто сумнівається. Уряд обстоює рух без гальм: реприватизацію (за обіцяною Ю. Тимошенко, до трьох тисяч підприємств), скасування податкових пільг у ВЕЗ і ТПР, вступ цього року до СОТ, курс на жорстке адміністрування доходів державних холдингів тощо. Якщо це та інше закріпити законами, можна поправити бюджет, але зіпсувати динаміку економічного зростання. Втрати виробничою сферою інвестицій в основний капітал можна очікувати набагато раніше, ніж благотворного впливу активізації внутрішнього попиту. Зовнішній попит фактично відсутній — приріст експорту товарів і послуг за січень-лютий становить 13,7 проти 29,5 відсотка роком раніше. Влада мимоволі ускладнює виклики, на які їй доведеться відповідати. Прирівняння мінімального розміру пенсії до підвищеного прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб веде до поглиблення дефіциту і Пенсійного фонду, і держбюджету.

Березень

Уряд пропонує шокує соціалізовані зміни до держбюджету-2005 і одразу до сотні нормативних актів. Збалансувати бюджет пропонується завдяки програмі детінізації економіки, справедливим доходам від частки державної власності. Загальні макропоказники (ВВП —

8,2 відсотка, інфляція — 9,8 відсотка) — і оптимістичні, й утопічні. Критикувати податкову складову не береться ніхто, бо щонайменше на 80 відсотків видатків це — споживання. На 35 відсотків проти лютого зростають ціни на залізорудну сировину. Ціни на цукор підстрибують до 2700 гривень за тону. Середня роздрібна ціна на бензин А-95 за місяць зростає до 3,22 гривні за літр. Середні оптові ціни на дизпальне — до 3300 гривень за тону. Промисловість демонструє найвищий приріст виробництва за всі роки незалежності — 13,4 відсотка порівняно з аналогічним періодом 2004 року, ВВП — річну «гірку» у 5,2 відсотка. ЄС скасовує обмеження на торгівлю українським текстилем на європейському ринку. Інфляція — 1,6 відсотка.

● Разом:

Такі рішення, як зменшення на 50 відсотків прибутку всіх без винятку державних холдингів або одночасне позбавлення преференцій усіх учасників ВЕЗ наражатимуться на протести. Детінізація — добре, якщо уникнути інвестиційної анемії. Істотне послаблення зовнішнього попиту вже відчули на собі експортери — приріст експорту товарів і послуг у січні-лютому становив 13,5 проти 29,7 відсотка роком раніше. Малий і середній бізнес невдоволені податковим тиском. Це — платня за унікальну (на 80 відсотків) соціалізацію держбюджету. Але податків можна й не зібрати, якщо погіршиться інвестиційний клімат. Уряд ініціює зменшення митних ставок для імпортерів, але, вочевидь, відповідним законопроектам бракує конструктивізму, а публічним заявам на кшталт «від нижчого ввізного мита виграє вітчизняний товаровиробник» — елементарного глузду.

Квітень

Скасовують обов'язковий продаж 50 відсотків валютної виручки. Зростають тарифи на вантажні перевезення. Лисичанський НПЗ — на ремонті. Головою ФДМУ призначають Валентину Семенюк. Пенсіонери починають одержувати пенсію у 332 гривні з доплатами. Запроваджено граничні ціни на нафтопродукти, уряд звинувачує власників АЗС у монополізмі. Нацбанк вдається до підйому гривні, яка, на переконання глави НБУ Володимира Стельмаха, істотно недооцінена (за його словами, оптимальний курс — 3,80 гривні за долар) і ускладнює виконання макропоказників держбюджету. Уряд обіцяє усунути товарні шоки з допомогою тендерів із закупівлі продовольства, імпорту та жорсткого адміністрування роздрібних цін. З активів, які формують статутні фонди підприємств, починають стягувати ПДВ. Залучення прямих інвестицій від початку року — 314 мільйонів гривень. Заробітна плата бюджетників зростає в середньому на 10,7 відсотка. Промислове виробництво за січень-квітень — 7 відсотків. Інфляція — 0,7 відсотка.

● Разом:

Промисловість і сільське господарство мужньо тримають удар суперечливих і провокативних рі-

шень, які фактично позбавляють реальний сектор економіки капітальних вкладень в основні фонди. Вже очевидно, що уряд не володіє ринковими інструментами стабілізації становища на товарних ринках, про що свідчать пошук винних там, де їх нема, фіксація цін і нестримний потік популістських заяв. Закупівельними тендерами — знехтувано, експансія імпорту погіршує сальдо тор-

ного підприємства. Інфляція — 0,6 відсотка.

● Разом:

Економіку лихоманить — квітнєве зростання промисловиробництва фактично дезавуйоване травневим спадом. Де-факто маємо бензинову кризу. Стрімка і через це хаотична перебудова виконавчої вертикалі свідчить про її слабкість. У районних і господарських судах прокочується

На Нікопольському заводі феросплавів чогось чекали, на когось виглядали...

говельного балансу, адміністрування цін — крок в інфляцію, а оподаткування інвестицій — до товарного дефіциту. Прагнучи вгамувати нестримне зростання грошової бази через зниження закупівлі валюти на біржі, яка провокує інфляційне зростання, НБУ різко ревальвує гривню, що призводить до багатомільярдних втрат доходів населення, орієнтованих на експорт підприємств, малого і середнього бізнесу. Дехто з банкірів дивуються, навіщо для того, щоб потрапити в дім, дертися через вікно?

Травень

Заборгованість з відшкодування експортерам ПДВ зросла до 1,6 мільярда гривень. Динаміка виробництва у вугільній, коксохімічній, нафтопереробній галузях з початку року залишається від'ємною, однак Мінекономіки підтверджує річний прогноз зростання ВВП у 8,2 відсотка. Після квітнєвого шттило знову дорожчає на 0,8 відсотка м'ясний ринок. Уряд Юлії Тимошенко демонструє виняткову вербальну нестриманість — обіцяють побудувати 11 нових енергоблоків на АЕС... Фонд держмайна оголошує про намір повернути в держвласність пакети акцій 191 приватизова-

хвиля позовів фізичних осіб стосовно порушення їх законних прав під час приватизації того чи того стратегічного об'єкта, участь у цьому процесі представника ФДМУ може лише відлякувати інвестора. Бізнес — інертний, недовірливий. Під час форуму «Регуляторна політика — запорука відкритості і прозорості влади» Президент Віктор Ющенко вже ставить перед чиновниками ультиматуми: або «єдині вікна» на кордоні і в держадміністрації, або відставка. Попри артистичний оптимізм Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, вже очевидно, що уряд програє «війну» на обох фронтах — і за прогнозне зростання інфляції, і за прогнозне зростання ВВП.

Червень

Бюджетна резолюція свідчить про те, що уряд не збо-

Червень-2005

чить з курсу, спрямованого на зростання реальних доходів населення і поживлення внутрішнього попиту. Заборгованість у заробітній платі шахтарям сягає 312 мільйонів гривень. РАТ «Газпром» звинувачує НАК «Нафтогаз України» в несанкціонованому відбиранні 7,8 мільярда кубометрів природного газу з підземних сховищ, одразу попереджаючи, що з нового року підніме вартість палива для України до 160 доларів за тисячу кубометрів. Україна і Туркменистан підписують угоду про постачання туркменського газу в Україну на другу половину 2005-го і на 2006 рік за ціною 44 долари за тисячу кубометрів на кордоні Туркменистану й Узбекистану. У Києві відбувається міні-Давос — свого роду помаранчева тусовка міжнародних інвесторів за участю президентів сусідніх країн: мова про реформи, в які з огляду на економічну ситуацію мало хто вірить, і про найголовніше: ймовірний вступ до СОТ ще до кінця року. Інфляція — 0,6 відсотка.

● Разом:

З огляду на інерційне зростання і високі інфляційні очікування, ми маємо малопродуктивну внутрішню політику. Попри декларації про європейський вибір, не маємо конструктивної зовнішньої політики. За такого розкладу годі сподіватися на продуктивний захист державних інтересів. Необрґрунтовані звинувачення «Нафтогазу України» з боку «Газпрому» використовують як інформаційний привід для оголошення про ринковий формат цін на природний газ з 2006 року, відмову від залікової схеми за фіксованими цінами і тарифами, які закріплені міждержавним контрактом 2004 року. (Зрештою, як того і вимагала Державна Дума у відповідному Зверненні до глави російського уряду. — Авт.) Угода з Туркменистаном — дружній жест, але його не варто розцінювати як знаковий: поперше, туркменський газ тече по російських трубах, по-друге, він вже посварив прем'єра з НАК «Нафтогаз України», котрий відмовляється за відсутності міждержавних договорів підписувати контракти з посередниками. Президент країни Віктор Ющенко бачить її в СОТ вже цього року. Він хоче, щоб його народ одержав конструктивну політику якнайшвидше, а Росія не перекрила Україні вхід до СОТ нездійсненими умовами. Одного бажання замало. Парламент спочатку має затвердити низку сотівських законопроектів.

● Резюме.

Загальний фонд держбюджету в першому півріччі виконано на 106 відсотків, дефіцит у 755 мільйонів гривень покрито за рахунок доходів від приватизації. В активі уряду — боротьба за детинізацію економіки, нормалізація бюджетного процесу, зростання реальних доходів населення. В пасиві — інвестиційна анемія, скорочення виробництва в базових галузях, низькі ціни на металопрокат і високі — на залізорудну сировину, втрата традиційних ринків збуту у Південно-Східній Азії, падіння американського долара і погіршення інфляційного клімату.

Липень

НАЕК «Енергоатом» припиняє експорт електроенергії до Російської Федерації. Уряд пропонує пакетне прийняття законопроектів, необхідних для вступу до СОТ. У деяких регіонах спостерігається аритмія з виплатою пенсій. Світовий банк затвердив першу позику на підтримку стратегії розвитку для України в розмірі майже 251 мільйон доларів США. У Дер-

жрезерві закінчився цукор, і щойно Верховна Рада відхилила урядову пропозицію про встановлення тарифної квоти на ввезення 260 тисяч тонн цукру-сирцю. Ціни на солодкі кристали починають зростати по другому колу. Середня заробітна плата по країні на 34 відсотки вища за аналогічний показник попереднього року. Апеляційний суд Києва за позовами Генпрокуратури та Кабміну визнав неправочинною приватизацію 50 відсотків+1 акція Нікопольського заводу феросплавів. Інфляція — 0,3 відсотка.

● Разом:

НАК «Нафтогаз України» спростовує звинувачення РАТ «Газпром» у непорядності. Однак гіпотетичну можливість енергетичної кризи в Україні, треба визнати, пропіарено доволі успішно. Блокування народними депутатами сотівських законопроектів розчарує всіх, хто сподівається, що Україна стане членом СОТ у 2005-му. Не довелося б їй погоджувати умови вступу до СОТ з Російською Федерацією, яка може до цієї ж мети дістатися хоч і наступного року, але раніше за Україну. Реприватизувати Нікопольський завод феросплавів буде чи не найважче, оскільки немає документів, які недвозначно свідчили б, що держава має тут пакет акцій. Не дивно, що рішення Апеляційного суду Києва цього ж місяця було зупинено в суді вищої інстанції. А зростання цін на цукор уже мало кого дивує...

Серпень

ЄС збільшує квоту на торгівлю деякими сталеливарними виробами на 2005—2006 роки. Затверджено Державну програму розвитку автодоріг загальному користування на 2005—2010 роки. Сформовано групу високого рівня під орудою міністра палива та енергетики Івана Плячкова для переговорів з Росією стосовно всіх газових питань. Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко звинувачує так званих цукрових королів у накручуванні споживчих цін. Кабінет Міністрів визначив умови конкурсу з повторного продажу 93,02 відсотка акцій ВАТ «Криворіжсталь» зі стартовою ціною у 10 мільярдів гривень. Дніпропетровщина намолотила 2 мільйони 375 тисяч тонн зерна. У Самарі успішно пройшла презентація літака Ан-140. Підписано угоду про купівлю 93,5 відсотка акцій банку «Аваль» австрійською банкірською групою «Raiffeisen International Bank-Holding AG». Мінфін виділив кошти на погашення боргів перед шахтарями в розмірі 303535 гривень, субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів сягнули 115 млн. гривень. Інфляція — 0.

● Разом:

Невиправданий радикалізм і поквапливість у прийнятті рішень змушують уряд працювати за фактом тієї чи іншої галузевої кризи. Реальний сектор економіки тим часом майже не кредитується, а «недорід» інвестицій в основний капітал на тлі експансії імпорту в країну дедалі відчутніше погіршує її торговельний баланс. У Юлії Тимошенко частіше говорить жінка, а не прем'єр, звідси — публічні звинувачення у бік власників цукрових заводів. ВВП зріс на 2,8 відсотка, однак реальні доходи населення вже перекрили всі історичні максимуми. Це призвело до того, що місцеві бюджети одержують доходи, які достатні лише для виплат заробітних плат і закупівлі енергоносіїв.

Вересень

На «Нікопольському феросплавному заводі» — бурхливий

мітинг, який транслюється на телеканалі, підконтрольному народному депутатові Віктору Пінчуку. Підвищено на 15 відсотків заробітні плати працівникам бюджетної сфери. Ощадбанк повертає проіндексовані борги вкладникам колишнього Ощадбанку СРСР шляхом погашення заборгованості за житлово-комунальні послуги. Президент країни підписує укази про відставку уряду Ю. Тимошенко і секретаря РНБО, пояснюючи цей крок розколом помаранчевої команди. Сформувати но-

Фото УНІАН (з архіву «Голосу України»).

Представник «Mittal Steel Germany GmbH» (Дуйсбург, земля Північний Рейн-Вестфалія, Німеччина) Лакшмі віддає найдорожчий голос за акції «Криворіжсталі»

вий склад уряду доручено главі Дніпропетровської облдержадміністрації Юрію Єханурову, кандидатуру якого схвалює парламент. Проект держбюджету-2006 у парламенті зазнає нищівної критики і рушає на повторне перше читання. Уряд береться за інвентаризацію 9700 регуляторних актів, які гальмують розвиток бізнесу, за дисбаланс зі сплати ПДВ (не відшкодовано майже 3,5 мільярда гривень), за фінансову стабілізацію в регіонах, яким бракує коштів для виплати заробітних плат, за нормалізацію продовольчих закупівель тощо.

● Разом:

Прем'єру Юрію Єханурову та його команді дісталася економіка, перед якою вже постала перспектива рецесії і стагнації. Темпи зростання ВВП за вісім місяців уповільнилися в 2,32 разу, промислового виробництва — у 2,4, сільського господарства — у 1,7 разу, інвестиції скоротилися майже вчетверо. Торговельне сальдо з більш як 2,6 мільярда доларів звели майже нанівець. Однак і Президент, і новоспечений прем'єр розуміють, на які граблі наступати небезпечно, а це вже надихає. Очевидно, шлях до стабілізації економічних процесів пролягатиме по мінному інфляційному полю, і вже те добре, що

просуватимемося вперед без уряду Юлії Тимошенко.

Жовтень

На засіданні Консультативної ради з питань іноземних інвестицій Віктор Ющенко визнає помилки минулого уряду. Підприємства АПК залучили від початку року 6,5 мільярда гривень кредитних ресурсів. Відкритий аукціон з продажу 93,02 відсотка акцій ВАТ «Криворіжсталь» починається зі стартової ціни у 12 мільярдів 600 мільйо-

н Страйкують таксисти, на думку яких прийняті в першому читанні зміни до Закону «Про автомобільний транспорт» призведуть до монополізації ринку. Президент Туркменистану Сапармурат Ниязов відкладає підписання довгострокового контракту на 30 років про постачання природного газу в Україну. АМКУ забороняє створювати державну авіабудівну корпорацію «Національне об'єднання «Антонов».

● Разом:

Україні важко щось заперечити росіянам щодо економічної доцільності торгувати енергоносіями за фіксованими цінами. І тому, що через них терплять збитки росіяни, і тому, що, зрештою, потерпають українці, оскільки низькі ціни обмежують інвестиційну складову енергозберігаючих технологій. Але одномоментний перехід на вже озвучену ціну у 160 доларів за тисячу кубометрів природного газу виключається міждержавними домовленостями. Він загрожує Україні дефіцитом газового балансу, який виявиться смертельним для розвитку матеріальної сфери виробництва і бюджету... На переговорах із Сапармуратом Ниязовим український прем'єр обіцяв особисто проконтролювати повноту розрахунків за туркменський газ, але так і не дочекався гарантій про підписання довгострокової угоди — знаково!

Грудень

На саміті «Україна—ЄС» офіційно оголошено, що Україна заслуговує на право називатися країною з ринковою економікою (імплементация цього поки що політичного рішення відбудеться упродовж одного-двох місяців). Верховна Рада схвалює держбюджет-2006. На переговорах з РАТ «Газпром» про підписання річного протоколу про умови поставок природного газу в Україну і його транзиту до Європи Україна пропонує поступовий перехід на ринкові ціни, наражаючись на чергове підняття ціни до 230 доларів за тисячу кубометрів. Переговорний процес переходить у стадію взаємних звинувачень та погроз і не завершується до кінця року. Інфляція — 0,9 відсотка.

● Разом:

Інфляція споживчих цін за підсумками року на 2 відсотки менша від зареєстрованої 2004-го. Очевидно, що завдяки широкому спектру монетарних чинників. Але домінує високий попит на гроші, який сприяв зменшенню тиску доходів населення на ціни споживчого ринку всупереч багатьом передбаченням експертів. Це можна вважати феноменом року. Звичайно, країна не мала б такого благотворного впливу без розважливої, високопрофесійної бюджетної політики, яка заслуговує у звітному періоді на найвищий бал.

● Резюме.

Непростий і повчальний рік. У другому півріччі майже вдалося запобігти двом загрозливим тенденціям. По-перше — трансформції інерційного скорочення економічного зростання в рецесію. По-друге — неконтрольованому зростанню цін на споживчому ринку. Інфляцію за підсумками року (грудень до грудня) — 10,3 відсотка, з огляду на перебіг економічних та політичних подій року (відкриття шлюзів для імпорту, ревальвацію гривні та ін.) можна вважати досягненням. Посилання окремих телеканалів на середнє значення інфляції у 13,5 відсотка щонайменше некоректне, оскільки 2004 рік піднімав, а не опускав інфляційну планку. Сергій ВЛАД.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голосу України»).

В.о. голови бюджетного комітету Верховної Ради Людмила Супрун, міністр фінансів Віктор Пинзеник і Голова парламенту Володимир Литвин обговорюють проект держбюджету-2006

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про комітети Верховної Ради України»

Верховна Рада України **постановляє:**
Внести зміни до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 19, ст. 134; 1998 р., № 40—41, ст. 250; 2000 р., № 12, ст. 96, № 13, ст. 107), виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про комітети Верховної Ради України
Цей Закон визначає правовий статус комітетів Верховної Ради України, їх функції та організаційні основи діяльності.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Статус та завдання комітетів Верховної Ради України

1. Комітет Верховної Ради України (далі — комітет) — орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій.

2. Комітет відповідальний перед Верховною Радою України і підзвітний їй.

3. Діяльність комітетів координує Голова Верховної Ради України згідно з Конституцією України та в порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 2. Нормативно-правова основа діяльності комітетів

1. Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, цим Законом, Законом України «Про статус народного депутата України», іншими законами України, Регламентом Верховної Ради України та постановами Верховної Ради України.

Стаття 3. Принципи діяльності комітетів

1. Комітети будують свою роботу на принципах:
верховенства права;
законності;
гласності;
їх рівноправності;
доцільності;
функціональності;
плановості;
наукової обґрунтованості;
колегіальності;
вільного обговорення і вирішення питань.

Стаття 4. Відносини комітетів Верховної Ради України з державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, їх посадовими особами

1. Комітети Верховної Ради України при здійсненні повноважень взаємодіють з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, їх посадовими особами, які зобов'язані сприяти комітетам Верховної Ради України у здійсненні покладених на них повноважень, реагувати відповідно до закону на їх звернення та рекомендації.

Стаття 5. Кількість, склад та предмети відання комітетів

1. Верховна Рада України затверджує кількість комітетів, їх назви та предмети відання. Кількість комітетів, їх назви та предмети відання можуть бути змінені за рішенням Верховної Ради України нового скликання до вирішення питання про формування персонального складу комітетів.

2. Мінімальна та максимальна кількість осіб, які можуть входити до складу одного комітету, визначається постановою Верховної Ради України.

3. Рішення про внесення змін до складу комітетів Верховної Ради України приймається Верховною Радою України з урахуванням мінімальної та максимальної кількості осіб, які можуть входити до складу одного комітету, встановленої відповідно до частини другої цієї статті.

4. Верховна Рада України може утворити новий або ліквідувати раніше створений комітет, змінити назву комітету чи предмет його відання. При утворенні нового комітету одночасно приймається рішення про його предмет відання та персональний склад із одночасним внесенням змін до рішення Верховної Ради України про кількісний склад комітетів.

5. Порядок підготовки і розгляду Верховною Радою України питань про утворення, ліквідацію комітетів, зміну їх назв чи предметів відання, обрання, зміни їх керівництва та персонального складу визначається на основі Конституції України цим Законом та Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 6. Персональний склад комітетів

1. Персональний склад комітетів формується Верховною Радою України нового скликання шляхом обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів та членів комітетів.

2. Обрання народних депутатів України до складу комітетів здійснюється на основі пропозицій депутатських фракцій, внесених з дотриманням квот, визначених Регламентом Верховної Ради України. Якщо кількість членів депутатської фракції у Верховній Раді України дорівнює кількості комітетів або є більшою ніж кількість комітетів, депутатські фракції направляють не менш ніж по одному представнику до кожного комітету Вер-

ховної Ради України.

3. Персональний склад усіх комітетів Верховної Ради України нового скликання визначається одночасно шляхом прийняття відповідної постанови Верховної Ради України.

4. Голови комітетів, перші заступники, заступники та секретарі комітетів не можуть бути одночасно керівниками депутатських фракцій.

5. Голова комітету, його перший заступник та секретар комітету не можуть бути членами однієї фракції.

6. До складу комітетів не можуть бути обрані Голова Верховної Ради України, Перший заступник та заступник Голови Верховної Ради України.

Стаття 7. Зміни персонального складу комітетів

1. Персональний склад комітету може бути змінений внаслідок:

1) обрання нового члена комітету;
2) відкликання члена комітету;
3) обрання чи відкликання голови комітету, першого заступника, заступника голови, секретаря комітету;
4) дострокового припиненні повноважень народного депутата України, який входить до складу комітету.

2. Обрання нового члена комітету, відкликання члена комітету, обрання чи відкликання голови комітету, першого заступника, заступника голови, секретаря комітету здійснюються шляхом прийняття постанови Верховної Ради України.

3. Голова, перший заступник голови, заступник голови, секретар комітету можуть бути у будь-який час за рішенням Верховної Ради України відкликані зі своїх посад:

1) за їх власною заявою;
2) у зв'язку з їх незадовільною роботою на посаді;
3) внаслідок інших обставин, що унеможливають виконання ними своїх обов'язків.

4. Заява про відкликання має бути погоджена з відповідною фракцією, за квотою якої народний депутат України був обраний на посаду. Пропозиція про відкликання з підстав, передбачених пунктами 2 і 3 частини третьої цієї статті, може бути внесена Головою Верховної Ради України або відповідним комітетом. Рішення комітету щодо внесення пропозиції про відкликання голови, першого заступника голови, заступника голови, секретаря комітету приймається на засіданні комітету.

5. Після відкликання народного депутата України з посади голови, першого заступника голови, заступника голови чи секретаря комітету він залишається членом цього комітету, якщо Верховною Радою України не прийнято іншого рішення.

6. Дострокове припинення повноважень народного депутата України має наслідком його виключення зі складу відповідного комітету без прийняття про це окремого рішення Верховної Ради України.

7. Рішення Верховної Ради України щодо зміни складу комітетів приймаються з урахуванням принципу пропорційного представництва в комітетах депутатських фракцій і визначених відповідно до принципу квот згідно з Регламентом Верховної Ради України.

8. Порядок підготовки, розгляду Верховною Радою України і прийняття рішення з питань, пов'язаних зі зміною персонального складу комітетів, визначається Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 8. Особливості ліквідації комітетів

1. У разі якщо кількісний склад комітету стає меншим від мінімального кількісного складу, встановленого Верховною Радою України відповідно до статті 5 цього Закону, Голова Верховної Ради України за поданням комітету, до відання якого відноситься питання організації роботи Верховної Ради України, повідомляє про це на пленарному засіданні і пропонує депутатським фракціям, які не використали визначені для них квоти представництва в цьому комітеті, запропонувати Верховній Раді України кандидатури народних депутатів України для обрання до складу комітету. Якщо протягом місяця з дня повідомлення Голови Верховної Ради України кількісний склад комітету не збільшився згідно з вимогами, встановленими цим Законом та Регламентом Верховної Ради України, комітет, до предмета відання якого відноситься питання організації роботи Верховної Ради України, після консультацій з керівниками депутатських фракцій у Верховній Раді України може внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про ліквідацію такого комітету.

2. Прийняття Верховною Радою України рішення про ліквідацію комітету у випадках, передбачених частиною першою цієї статті і пунктом 4 частини шостої статті 43 цього Закону, має наслідком припинення повноважень першого заступника голови, заступника голови та всіх членів відповідного комітету з дня прийняття такого рішення, а голови та секретаря комітету — через місяць з дня прийняття такого рішення.

3. Одночасно з прийняттям рішення про ліквідацію комітету Верховною Радою України має бути прийнято рішення про обрання народних депутатів України, які входили до складу ліквідованого комітету, до складу інших комітетів Верховної Ради України в по-

рядку, встановленому частиною другою статті 6 цього Закону.

4. Голова та секретар комітету, щодо якого прийнято рішення Верховної Ради України про його ліквідацію, протягом місяця з дня прийняття такого рішення продовжують виконання своїх обов'язків для проведення заходів, передбачених частиною п'ятою цієї статті.

5. Голова та секретар комітету, щодо якого прийнято рішення Верховної Ради України про його ліквідацію, протягом місяця з дня прийняття такого рішення забезпечують:

1) підготовку матеріалів з питань, які готувалися до розгляду в комітеті, до передачі іншим комітетам Верховної Ради України відповідно до предметів їх відання;

2) підготовку та подання на ім'я Голови Верховної Ради України письмового звіту про розглянуті комітетом питання та про стан розгляду питань, які були передані до комітету і розгляд яких у комітеті не завершений;

3) передачу до відповідних служб Апарату Верховної Ради України належно оформлених матеріалів та документів, які підлягають архівному зберіганню.

Стаття 9. Висвітлення діяльності комітетів

1. Комітети інформують громадськість про свою діяльність. На засідання комітетів можуть бути запрошені представники засобів масової інформації.

2. Інформація про поточну діяльність комітетів та прийняті ними рішення розміщуються на офіційному веб-сайті Верховної Ради України в глобальній інформаційній мережі Інтернет, у газеті «Голос України», інших засобах масової інформації.

3. Комітети мають право поширювати у встановленому порядку інформацію про свою діяльність через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет, парламентському телеканалі «Рада» та через інші засоби масової інформації.

4. Комітети мають право за допомогою відповідних структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України проводити прес-конференції з питань, віднесених до предметів їх відання.

Стаття 10. Забезпечення роботи комітетів

1. Організаційне, правове, наукове, інформаційне, документальне та матеріально-технічне забезпечення діяльності комітетів здійснюється Апаратом Верховної Ради України.

Розділ II. ФУНКЦІЇ КОМІТЕТІВ

ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Стаття 11. Функції комітетів Верховної Ради України

1. Комітети Верховної Ради України здійснюють такі функції:

1) законопроектну;
2) організаційну;
3) контрольну.

Стаття 12. Законопроектна функція комітетів

1. Законопроектна функція комітетів полягає в:

1) розробці проектів законів, інших актів Верховної Ради України;
2) попередньому розгляді та підготовці висновків і пропозицій щодо законопроектів, внесених суб'єктами законодавчої ініціативи на розгляд Верховної Ради України;
3) доопрацюванні за дорученням Верховної Ради України окремих законопроектів за наслідками розгляду їх у першому та наступних читаннях (за винятком прийнятих Верховною Радою України актів у цілому);
4) попередньому розгляді та підготовці висновків і пропозицій щодо проектів загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля, а також наданні згоди на обов'язковість чи денонсацію міжнародних договорів України;
5) узагальненні зауважень і пропозицій, що надійшли до законопроектів;
6) внесенні пропозицій щодо перспективного планування законопроектної роботи.

Стаття 13. Організаційна функція комітетів

1. Організаційна функція комітетів полягає в:

1) плануванні своєї роботи;
2) проведенні збору та аналізу інформації з питань, що належать до повноважень комітетів, організації слухань із цих питань, у тому числі на засіданнях Верховної Ради України;
3) попередньому обговоренні відповідно до предметів їх відання кандидатур посадових осіб, яких згідно з Конституцією України обирає, призначає, затверджує Верховна Рада України або надає згоду на їхнє призначення, підготовці до розгляду Верховною Радою України відповідних висновків щодо цих кандидатур;
4) підготовці питань на розгляд Верховної Ради України відповідно до предметів їх відання;
5) участі у формуванні порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України;
6) прийнятті рішень, наданні висновків, рекомендацій, роз'яснень;

7) розгляді звернень, що надійшли до комітету в установленому порядку;

8) участі відповідно до предметів їх відання в міжпарламентській діяльності, взаємодії з міжнародними організаціями;

9) підготовці письмових звітів про підсумки своєї діяльності;

10) забезпеченні висвітлення своєї діяльності в засобах масової інформації.

Стаття 14. Контрольна функція комітетів

1. Контрольна функція комітетів полягає в:

1) аналізі практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України;

2) участі за дорученням Верховної Ради України у проведенні «Дня Уряду України»;

3) контролі за виконанням Державного бюджету України в частині, що віднесена до предметів їх відання, для забезпечення доцільності, економічності та ефективності використання державних коштів у порядку, встановленому законом;

4) організації та підготовці за дорученням Верховної Ради України парламентських слухань;

5) організації та підготовці слухань у комітетах;

6) підготовці та поданні на розгляд Верховної Ради України запитів до Президента України від комітету відповідно до положень пункту 34 частини першої статті 85 Конституції України;

7) взаємодії з Рахунковою палатою;

8) взаємодії з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини;

9) направлення матеріалів для відповідного реагування в межах, встановлених законом, органам Верховної Ради України, державним органам, їх посадовим особам.

Розділ III. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Глава 1

Права і обов'язки комітетів Верховної Ради України при здійсненні законопроектної функції

Стаття 15. Права комітетів при здійсненні ними законопроектної функції

1. Комітет при здійсненні законопроектної функції має право:

1) розробляти з власної ініціативи проекти законів та інших актів Верховної Ради України з питань, що віднесені до предметів відання комітетів, з наступним внесенням їх на розгляд Верховної Ради України членами комітету за його рішенням;

2) визначати завдання щодо розробки законопроектів чи їх структурних частин з питань, віднесених до предмета їх відання;

3) опубліковувати за своїм рішенням у засобах масової інформації проекти законів, розроблені відповідно до пункту 1 цієї статті, до внесення їх на розгляд Верховної Ради України;

4) вносити пропозиції і поправки під час розгляду на своєму засіданні проекту закону чи іншого акту Верховної Ради України;

5) створювати робочі групи і призначати їх керівників із числа членів комітету для підготовки проектів актів Верховної Ради України, питань, що обговорюються на засіданнях комітетів, проектів рішень, рекомендацій, висновків комітетів;

6) включати до складу робочої групи членів комітету, інших народних депутатів України, співробітників науково-дослідних інститутів і навчальних закладів, авторів проектів законодавчих актів та інших фахівців за згодою;

7) залучати до роботи в робочих групах фахівців на контрактній основі з оплатою за рахунок коштів, передбачених у кошторисі видатків на здійснення повноважень Верховної Ради України;

8) залучати до роботи в робочих групах посадових та службових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування за згодою керівника відповідного органу;

9) звертатися до державних органів, органів місцевого самоврядування, наукових установ і організацій, об'єднань громадян з проханням висловити пропозиції щодо проектів законів;

10) ініціювати укладання в межах коштів, передбачених у кошторисі видатків на здійснення повноважень Верховної Ради України, договорів з науковими установами, навчальними закладами та спеціалістами на науково-інформаційний пошук, розробку, доопрацювання та експертизу проектів законів.

Стаття 16. Обов'язки комітетів при здійсненні законопроектної функції

1. Комітети при здійсненні законопроектної функції зобов'язані:

1) організовувати розробку проектів законів та інших актів за дорученням Верховної Ради України;

2) розглядати в порядку і строки, встановлені Регламентом Верховної Ради України, проекти актів Верховної Ради України та подавати їх на розгляд Верховної Ради України;

3) готувати висновки щодо проектів актів Верховної Ради України, внесених суб'єктами права законодавчої ініціативи;

4) розглядати та узагальнювати висновки інших комітетів та готувати їх на розгляд

Верховної Ради України в разі, якщо комітет визначено згідно з Регламентом Верховної Ради України головним з опрацювання відповідного проекту акта Верховної Ради України;

5) доопрацьовувати проекти актів Верховної Ради України за дорученням Верховної Ради України за результатами розгляду їх у першому та наступних читаннях (за винятком прийнятих Верховною Радою України актів у цілому);

6) розглядати та приймати рішення щодо кожної пропозиції, яка надійшла від суб'єктів законодавчої ініціативи при доопрацьованні комітетом проектів законів і інших актів;

7) здійснювати аналіз практики застосування законодавчих актів, віднесених до предмета відання комітету, готувати пропозиції щодо їх систематизації, кодифікації;

8) попередньо розглядати та готувати висновки щодо надання згоди на обов'язковість чи денонсацію міжнародних договорів;

9) попередньо розглядати та готувати висновки щодо проектів загальнодержавних програм (економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля, звітів про виконання цих програм;

10) узагальнювати зауваження і пропозиції, що надійшли в ході всенародного обговорення проектів законів;

11) вивчати громадську думку, розглядати звернення громадян, об'єднань громадян, будь-які пропозиції, що свідчать про потребу в прийнятті нових законодавчих актів або у внесенні змін до законодавчих актів, і, в разі необхідності, готувати відповідні проекти актів та вносити їх на розгляд Верховної Ради України;

12) подавати на розгляд Верховної Ради України висновки, рекомендації, проекти актів Верховної Ради України, оформлені відповідно до вимог, установлених цим Законом, Регламентом Верховної Ради України.

Глава 2
Права і обов'язки комітетів Верховної Ради України при здійсненні організаційної функції

Стаття 17. Права комітетів на отримання інформації

1. Комітети мають право на отримання, вивчення, дослідження інформації з питань, що належать до предметів їх відання.

2. Комітети мають право в установленому законом порядку отримувати від державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, їх посадових осіб необхідні матеріали і документи для забезпечення діяльності комітетів відповідно до предметів їх відання.

3. Комітети мають право звертатися з питань, віднесених до предметів їх відання, до Голови Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органів Верховної Ради України, державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності. Звернення від комітетів розглядаються в порядку, передбаченому Законом України «Про статус народного депутата України» для депутатських звернень.

4. Комітети мають право на отримання інформації, що надається Верховній Раді України при розгляді питань, віднесених до її повноважень.

Стаття 18. Участь комітетів у призначенні, звільненні, затвердженні та наданні згоди на призначення посадових осіб Верховною Радою України

1. Для підготовки і попереднього розгляду питання про призначення Верховною Радою України за поданням Президента України Прем'єр-міністра України, Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України, призначення за поданням Прем'єр-міністра України інших членів Кабінету Міністрів України, звільнення зазначених осіб з посад, вирішення питання про відставку Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України комітети мають право на отримання відповідної інформації згідно із законом.

2. Для підготовки і попереднього розгляду питання про призначення та звільнення з посади Верховною Радою України за поданням Президента України Голови Служби безпеки України, за поданням Прем'єр-міністра України Голови Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, звільнення зазначених осіб з посад комітети мають право на отримання відповідної інформації згідно із законом.

3. Комітет, до предмета відання якого віднесено питання щодо призначення на посаду Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, подає Верховній Раді України висновки щодо кожної кандидатури на посаду Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, стосовно відповідності її вимогам, передбаченим Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», та про відсутність причин, які перешкоджали б зайняттю нею цієї посади.

4. Комітет, до предмета відання якого віднесено питання організації роботи Верховної Ради України, здійснює підготовку на розгляд Верховної Ради України питання щодо надання нею згоди на притягнення до кримінальної відповідальності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини чи застосування заходів адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку, на затримання, арешт, обшук та особистий огляд.

5. Підготовка і попередній розгляд питання про призначення Верховною Радою України на посаду та звільнення з посади

Голови та інших членів Рахункової палати, половини складу Ради Національного банку України, половини складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення здійснюється в комітетах відповідно до предметів їх відання у порядку, встановленому законом та Регламентом Верховної Ради України.

6. Підготовка і попередній розгляд Верховною Радою України питання про призначення на посаду та звільнення з посади за поданням Президента України Голови Національного банку України, членів Центральної виборчої комісії здійснюється в комітетах відповідно до предметів їх відання у порядку, встановленому законом та Регламентом Верховної Ради України.

7. Підготовка і попередній розгляд Верховною Радою України питання про надання згоди на призначення на посаду та звільнення з посади Президентом України Генерального прокурора України, висловлення недовіри Генеральному прокурору України, що має наслідком його відставку з посади, здійснюється в комітетах відповідно до предметів їх відання у порядку, встановленому законом та Регламентом Верховної Ради України.

8. При призначенні суддів Конституційного Суду України Верховною Радою України комітет, до предмета відання якого відноситься це питання, надає Верховній Раді України свої висновки щодо кожної кандидатури на посаду судді Конституційного Суду України, внесені у встановленому законом порядку.

9. Подання про обрання суддів та звільнення суддів, обраних безстроково, розглядаються комітетом, до предмета відання якого віднесено це питання, з прийняттям рішення рекомендувати або не рекомендувати обрання кандидата на посаду судді безстроково та з внесенням цього рішення на розгляд Верховної Ради України.

Стаття 19. Участь комітетів у призначенні всеукраїнського референдуму з питань зміни території України, виборів Президента України, позачергових виборів до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування

1. Комітети, до предмета відання яких віднесені питання зміни території України, призначення виборів Президента України, позачергових виборів до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування, готують висновки з цього питання та інші матеріали відповідно до закону та Регламенту Верховної Ради України.

Стаття 20. Участь комітетів у формуванні порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України

1. Комітети вносять пропозиції щодо порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України з питань, віднесених до предметів їх відання, визначають доповідачів (співдоповідачів), які виступають на пленарних засіданнях з доповідями (співповідями), у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 21. Надання комітетами відповідей на депутатські запити, висновків, роз'яснень

1. Відповідь на депутатський запит, що надійшов до комітету, надається в порядку, встановленому Законом України «Про статус народного депутата України».

2. Комітети за дорученням Верховної Ради України, Голови Верховної Ради України, а також з питань, віднесених до предметів їх відання, готують висновки щодо пропозицій, поданих до комітету в установленому законом порядку.

3. Комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України. Такі роз'яснення не мають статусу офіційного тлумачення.

Стаття 22. Розгляд звернень у комітетах

1. Звернення, що надходять до комітетів, розглядаються головою комітету або за його дорученням першим заступником, заступником, головами підкомітетів чи іншими членами комітету в порядку та терміни, визначені законом.

Стаття 23. Участь комітетів у міжпарламентській діяльності, взаємодія з міжнародними організаціями

1. За погодженням з Головою Верховної Ради України комітети взаємодіють з відповідними органами парламентів іноземних держав, представництвами міжнародних організацій, беруть участь у заходах міжнародних організацій з питань, віднесених до предметів відання комітетів.

2. Комітети можуть вносити пропозиції Голові Верховної Ради України про включення членів комітетів та/або працівників секретаріатів комітетів до складу офіційних парламентських делегацій.

Глава 3
Права і обов'язки комітетів Верховної Ради України при здійсненні контрольної функції

Стаття 24. Аналіз комітетами практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів їх відання

1. Комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, здійснюють аналіз практики застосування державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції та законів України, аналіз відповідності закону прийнятих ними підзаконних нормативно-правових актів, своєчасності їх прийняття. За наслідками такого аналізу комітет вносить державним органам, органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам рекомендації щодо приведення у відповідність із за-

коном підзаконного нормативно-правового акта.

2. Рекомендації комітетів підлягають обов'язковому розгляду державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами і організаціями. Про результати розгляду та вжиті заходи має бути повідомлено комітетам у встановлений законом строк, якщо відповідними рекомендаціями не встановлено більш пізній строк.

Стаття 25. Участь комітетів у підготовці питань на розгляд Верховної Ради України у зв'язку з виконанням нею контрольних повноважень відповідно до Конституції України

1. Комітети мають право ухвалювати висновки і рекомендації, а також право виступу представника від комітету на пленарному засіданні при розгляді Верховною Радою України питання щодо:

1) Програми діяльності Кабінету Міністрів України, звітів про виконання загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля;

2) відповідальності Кабінету Міністрів України та прийняття резолюції недовіри Кабінету Міністрів України;

3) затвердження рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням;

4) щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні;

5) висловлення недовіри Генеральному прокурору України, що має наслідком його відставку з посади;

6) дострокового припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Стаття 26. Участь комітетів у проведенні «Дня Уряду України» у Верховній Раді України

1. Комітети при підготовці та розгляді питання про проведення «Дня Уряду України» у Верховній Раді України мають право:

1) ініціювати рішенням комітету його проведення з метою заслуховування інформації з найважливіших питань соціально-економічного розвитку, внутрішньої і зовнішньої політики держави шляхом внесення народними депутатами України — членами комітету проекту відповідної постанови Верховної Ради України;

2) на одержання відповіді під час його проведення від члена Кабінету Міністрів України чи керівника відповідного органу виконавчої влади на всі запитання за визначеною тематикою, що надійшли від комітетів на адресу Кабінету Міністрів України;

3) на виступ представника комітету у Верховній Раді України під час обговорення визначеної теми при проведенні «Дня Уряду України»;

4) на виступ свого представника при проведенні «Дня Уряду України» для уточнення запитань і відповідей у встановленому Регламентом Верховної Ради України порядку.

2. Комітети, визначені постановою Верховної Ради України, зобов'язані не пізніше як за п'ять днів до проведення «Дня Уряду України» проаналізувати аналітичні та довідкові матеріали, надані Кабінетом Міністрів України з питань, що розглядатимуться на «Дні Уряду України».

3. Комітети для одержання відповіді, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті, формують запитання щодо кожної проблеми визначеної тематики «Дня Уряду України» та передають їх у письмовій формі до Апарату Верховної Ради України не пізніше як за сім днів до його проведення.

Стаття 27. Контрольна діяльність комітетів у бюджетному процесі

1. Комітети у бюджетному процесі:

1) мають право виступу на парламентських слуханнях з питань бюджетної політики, на внесення пропозицій до постанови про схвалення або взяття до відома Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період;

2) зобов'язані при підготовці проекту закону про Державний бюджет України на перше читання до 1 жовтня (6 жовтня, якщо проект бюджету був прийнятий до розгляду після повторного подання Кабінетом Міністрів України) року, який передуватиме плановому, розглянути проект закону про Державний бюджет України, сформувати свої пропозиції, передати їх до профільного комітету та призначити своїх представників для роботи в ньому;

3) мають право на виступ свого представника в обговоренні питання при розгляді проекту закону про Державний бюджет України в першому читанні;

4) мають право готувати і попередньо розглядати питання щодо контролю за виконанням та звіту про виконання Державного бюджету України з питань, віднесених до предмета відання комітету.

Стаття 28. Участь комітетів у проведенні парламентських слухань у Верховній Раді України

1. Комітети при підготовці і проведенні парламентських слухань у Верховній Раді України:

1) мають право за своїм рішенням ініціювати їх проведення у Верховній Раді України з метою вивчення питань, що становлять суспільний інтерес та потребують законодавчого врегулювання, стану виконання Кабінетом Міністрів України Конституції України, законів України, постанов Верховної Ра-

ди України в межах повноважень, визначених Конституцією України та цим Законом;

2) реалізують рішення комітету про їх проведення шляхом внесення народними депутатами України — членами комітету проекту постанови Верховної Ради України, підготовленого з дотриманням вимог Регламенту Верховної Ради України;

3) на виконання постанови Верховної Ради України про проведення парламентських слухань комітети, відповідальні за їх проведення, готують пропозиції щодо списку запрошених осіб, регламенту та черговості виступів учасників парламентських слухань і вносять їх для погодження з Головою Верховної Ради України не пізніше ніж за три дні до проведення парламентських слухань;

4) готують висновки на аналітичні та довідкові матеріали, подані до Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, для розповсюдження серед народних депутатів України зазначених матеріалів не пізніше ніж за п'ять днів до проведення парламентських слухань;

5) готують проекти постанов Верховної Ради України щодо схвалення відповідних рекомендацій за результатами парламентських слухань;

6) організовують стенографування парламентських слухань, а в разі необхідності — видання їх матеріалів.

Стаття 29. Проведення слухань у комітетах

1. Комітети при підготовці і проведенні слухань у комітетах:

1) мають право ініціювати пропозиції про проведення слухань, проводити їх за дорученням Верховної Ради України або згідно з планами роботи комітетів;

2) мають право проводити слухання з метою обговорення проектів найбільш важливих законодавчих актів, з'ясування ефективності реалізації прийнятих законів та інших актів Верховної Ради України з питань, віднесених до предметів їх відання, отримання всебічної інформації щодо питань, які розглядаються комітетом, їх детального вивчення та обговорення, а також залучення широких кіл громадськості до участі у визначенні політики держави, розбудови демократичного суспільства;

3) мають право використовувати інформацію, отриману під час слухань, при прийнятті рішень, наданні висновків, рекомендацій комітетом з питань, віднесених до предмета відання комітету, та розповсюджувати її серед народних депутатів України.

2. Слухання в комітетах проводяться в сесійний період у дні тижня, що відводяться для роботи в комітетах.

3. Комітети приймають рішення про тему, день та час проведення слухань, як правило, не пізніше ніж за тридцять днів до їх проведення.

4. У рішення комітету про проведення слухання визначаються особи, відповідальні за організацію підготовки та проведення слухань, доповідачі з питань, що розглядатимуться, та порядок їх висвітлення в засобах масової інформації.

5. Комітети повідомляють учасників слухань про дату слухань, місце їх проведення та питання, що вносяться на обговорення, не пізніше як за тиждень до початку їх проведення.

6. Слухання в комітетах можуть проводитися за взаємною згодою комітетів на їх спільному засіданні, якщо питання, що пропонується для слухання, стосується предмета відання кількох комітетів.

7. Комітети, що проводять слухання, визначають приміщення для їх проведення, список запрошених осіб, регламент та черговість виступів учасників слухань.

8. Комітети, що проводять слухання, не пізніше ніж за три дні до їх проведення, надають членам комітету аналітичні та довідкові матеріали з питань, що розглядатимуться. Інші учасники слухань у комітеті, як правило, отримують відповідні матеріали під час реєстрації.

9. Комітети, що проводять слухання, мають право прийняти рішення про їх проведення в закритому режимі, якщо інформація, яка буде використана при проведенні слухань, містить державну чи іншу охоронювану законом таємницю.

10. Комітети, у разі необхідності, запрошують на слухання Першого віце-прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністрів України, міністрів України, керівників державних органів, органів місцевого самоврядування, представників об'єднань громадян, а також окремих громадян.

11. На письмове попереднє запрошення комітету особи, зазначені в частині десятой цієї статті, інші посадові особи зобов'язані прибути на слухання та дати роз'яснення щодо питань, які розглядаються комітетом.

12. Під час проведення слухань кожен член комітету має право ставити запитання доповідачам та одержувати на них відповіді.

13. Слухання не можуть бути припинені, поки всі бажачі члени комітету не скористаються правом на виступ.

14. Слухання проводяться, як правило, у межах одного робочого дня. Комітет може прийняти рішення про продовження слухань.

15. Пропозиції про проведення слухань з питань, які вже були предметом обговорення на слуханнях в комітеті, можуть бути внесені не раніше ніж через півроку після проведення попередніх слухань.

Стаття 30. Направлення від комітетів запитів до Президента України

1. Комітет може прийняти рішення про депутатський запит до Президента України і подати цей запит до Верховної Ради України для направлення в порядку, встановле-

(Закінчення на 12–13-й стор.).

(Початок на 10–11-й стор.).

ному пунктом 34 частини першої статті 85 Конституції України та статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України».

Стаття 31. Взаємодія комітетів з Рахунковою палатою

1. Комітети у відносинах з Рахунковою палатою:

1) розглядають узагальнені відомості, одержані відповідно до Закону України «Про Рахункову палату»;

2) розробляють на підставі доповідей та інформацій (повідомлень) Рахункової палати пропозиції щодо удосконалення законодавчих актів України, готують висновки з питань, передбачених Законом України «Про Рахункову палату».

Стаття 32. Взаємодія комітетів з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини

1. Члени комітету мають право на звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на підставі відомостей про порушення прав і свобод людини і громадянина з питань, віднесених до предметів відання комітету, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами.

2. Комітети мають право проводити аналіз щорічної та спеціальної доповідей у Верховній Раді України Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та вносити пропозиції до проекту постанови Верховної Ради України за цими доповідями.

3. Комітети співпрацюють з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини і надають йому відповідну допомогу в разі його звернення в порядку, встановленому законом.

Стаття 33. Реагування комітетів на порушення законності

1. У разі встановлення комітетом порушення прав, свобод і інтересів людини та громадянина, інтересів держави, територіальної громади, що охороняються законом, комітет направляє такі матеріали для відповідного реагування в межах, встановлених законом, органам Верховної Ради України, державним органам чи органам місцевого самоврядування.

Розділ IV. КЕРІВНИЦТВО, СТРУКТУРА КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Стаття 34. Голова та заступник голови комітету

1. Голова комітету організовує роботу комітету.

2. Голова комітету:

1) вносить пропозиції на засідання комітету щодо розподілу обов'язків між першим заступником, заступником (заступниками) голови комітету;

2) забезпечує складання плану роботи комітету;

3) забезпечує виконання плану-графіка робіт над законопроектами та проектами інших актів Верховної Ради України, щодо яких комітет визначено головним;

4) головує на засіданнях комітету;

5) організовує повідомлення членів комітету про проведення засідання комітету та його порядок денний;

6) запрошує в разі необхідності фахівців для участі в роботі комітету та робочих груп;

7) підписує акти, прийняті комітетом, та протоколи засідань комітету;

8) представляє комітет у відносинах з Головою та заступниками Голови Верховної Ради України, іншими комітетами Верховної Ради України, державними органами та органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, а також з відповідними органами парламентів іноземних держав та міжнародними організаціями;

9) організовує виконання рішень комітету та інформує членів комітету про хід їх виконання;

10) організовує підготовку звіту про роботу комітету;

11) доповідає Верховній Раді України про роботу комітету, інформує Погоджувальну раду депутатських фракцій Верховної Ради України про позицію комітету щодо питань, розглянутих на його засіданнях;

12) організовує взаємодію роботи комітету з підрозділами Апарату Верховної Ради України;

13) дає доручення з організаційних питань першому заступнику, заступнику (заступниками) голови комітету, головам підкомітетів, секретарю комітету;

14) забезпечує загальне керівництво секретаріатом комітету;

15) інформує членів комітету про офіційні документи, листи, що надійшли до комітету, а також робить інші повідомлення, які стосуються діяльності комітету;

16) інформує щомісячно відповідні фракції у Верховній Раді України про відсутність їх членів на засіданнях комітету без поважних причин;

17) веде прийом громадян за дорученням Голови Верховної Ради України відповідно до встановленого графіка;

18) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом, Регламентом Верховної Ради України, рішеннями Верховної Ради України та розпорядженнями Голови Верховної Ради України.

3. Голова комітету наприкінці терміну скликання Верховної Ради України забезпечує підготовку і передачу Голові Верховної Ради України:

1) супровідних записок з даними про виконану роботу та стан підготовки щодо кожного законопроекту;

2) переліку законопроектів, з яких комітет було визначено головним і розгляд яких не було завершено;

3) документів щодо внесених законопроектів і прийнятих законів.

4. У комітеті, який налічує у своєму складі не більше десяти осіб, обирається один заступник голови комітету, у комітеті, який налічує від одинадцяти до двадцяти осіб, — перший заступник і заступник голови комітету, а в комітеті з чисельністю від двадцяти однієї особи і більше — перший заступник і два заступники голови комітету.

Стаття 35. Розподіл обов'язків між першим заступником, заступником (заступниками) голів комітетів

1. Розподіл обов'язків між першим заступником і заступником (заступниками) голови комітету затверджується на засіданні комітету за пропозицією голови комітету з прийняттям відповідного рішення.

2. У разі відсутності голови комітету з поважних причин, а так само в період, коли посада голови комітету є вакантною, обов'язки голови комітету виконує відповідно його перший заступник, заступник.

Стаття 36. Повноваження секретаря комітету

1. Секретар комітету:

1) бере участь у складанні проекту плану роботи комітету;

2) бере участь у складанні плану-графіка робіт над законопроектами та розкладу засідань комітету;

3) контролює ведення діловодства секретаріатом комітету, підписує протоколи засідань комітету;

4) організовує підготовку засідань та інших заходів, що проводяться комітетом, явку їх учасників та надання їм необхідних матеріалів;

5) веде облік засідань комітету та присутніх на засіданнях;

6) контролює виконання рішень комітету та забезпечення членів комітету, запрошених осіб необхідними документами і матеріалами;

7) контролює виконання планів роботи комітету;

8) бере участь у підготовці письмових звітів про роботу комітету та матеріалів, передбачених частиною третьою статті 34 цього Закону.

Стаття 37. Створення підкомітетів, обрання голів підкомітетів

1. Для забезпечення основних напрямів своєї діяльності комітет створює із свого складу підкомітети.

2. Підкомітет створюється у складі не менш як трьох членів комітету. Члени комітету можуть входити до складу кількох підкомітетів.

3. Голова підкомітету обирається на засіданні комітету відкритим голосуванням більшістю голосів від затвердженого Верховною Радою України кількісного складу комітету.

4. Предмети відання підкомітетів, їх перелік та кількісний склад визначаються комітетом.

Стаття 38. Порядок діяльності підкомітетів

1. Підкомітет розглядає проекти актів Верховної Ради України і питання, передані йому на розгляд чи віднесені до його відання, на своїх засіданнях, звітує комітету щодо них.

2. Засідання підкомітетів проводяться в такому ж порядку, що і засідання комітетів, із особливостями, встановленими цією статтею.

3. Підкомітет не може без згоди голови комітету проводити засідання одночасно із засіданням комітету.

4. Голова підкомітету зобов'язаний скласти графік засідань підкомітету на кожний наступний місяць і погодити його з головою комітету, а також здійснювати підготовку засідань підкомітету.

5. Усі члени комітету незалежно від того, чи є вони членами підкомітетів, можуть відіувати засідання будь-якого підкомітету з правом дорадчого голосу та висловлювати свою позицію з питань, що обговорюються.

Стаття 39. Права та обов'язки членів комітетів

1. Члени комітетів мають рівні права та обов'язки.

2. Члени комітетів мають право:

1) вносити пропозиції про розгляд на засіданнях комітетів будь-якого питання, що належить до їх відання, а також брати участь в обговоренні рішень, висновків, рекомендацій, у прийнятті їх чи ухваленні. Пропозиція члена комітету на його вимогу повинна бути проголосована на засіданні комітету;

2) викладати у письмовій формі свою окрему думку як додаток до рішення, рекомендації чи висновку комітету;

3) брати участь у підготовці проектів актів Верховної Ради України.

3. Члени комітетів зобов'язані:

1) брати участь у роботі комітетів та їх підкомітетів;

2) бути присутніми на засіданнях комітетів та їх підкомітетів, до складу яких вони входять;

3) дотримуватися порядку на засіданнях комітетів, підкомітетів, робочих груп, слуханнях у комітетах;

4) виконувати доручення, передбачені рішеннями, рекомендаціями комітету.

Стаття 40. Відрядження членів комітетів

1. Члени комітету з дозволу голови комітету можуть виїжджати у відрядження для вирішення питань, віднесених до предмета відання комітету.

2. Відрядження члена комітету здійснюється на підставі його письмової заяви, поданої на ім'я Голови Верховної Ради України, погодженої з головою комітету, або за рішенням комітету. Голова комітету вносить подання Голові Верховної Ради України про відрядження члена (членів) комітету відповідно до рішення комітету. Рішення про відрядження членів комітету приймається Головою Верховної Ради України у формі роз-

порядження.

3. Про результати відрядження члени комітету складають звіт на ім'я голови комітету.

4. Голови комітетів можуть виїжджати у відрядження з дозволу Голови Верховної Ради України або його заступників. Звіт про свої відрядження вони подають на ім'я Голови Верховної Ради України.

5. Кожний народний депутат України має право ознайомитися із звітом за результатами відрядження члена комітету в Апараті Верховної Ради України.

Розділ V. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Стаття 41. Планування роботи комітетів

1. Комітети планують свою роботу на кожну чергову сесію Верховної Ради України.

2. Плани роботи комітету затверджуються рішенням комітету до початку чергової сесії Верховної Ради України, на яку формується план.

3. У планах роботи комітетів визначаються заходи, терміни, відповідальні за їх виконання члени комітету та працівники секретаріату комітету, залучені до підготовки та виконання заходів, передбачених планом.

Стаття 42. Форми роботи комітетів

1. Формами роботи комітетів є засідання, слухання в комітетах.

2. Засідання комітетів можуть бути відкритими або закритими.

3. Зазначені у частині другій цієї статті засідання комітетів можуть бути виїзними чи спільними з іншими комітетами.

4. Комітети можуть організовувати «круглі столи», конференції та інші заходи, проведення яких не суперечить законодавству України.

Стаття 43. Скликання засідань комітетів

1. Засідання комітету скликає голова комітету на підставі затвердженого комітетом плану роботи, доручення Верховної Ради України чи її Голови або за власною ініціативою.

2. Голова комітету зобов'язаний скликати засідання комітету, якщо на цьому напускає не менше третини членів комітету. У разі якщо голова комітету на вимогу його членів не скликає засідання, вони можуть зібратися самостійно і за наявності кворуму обрати ад нос головуючого для ведення цього засідання.

3. Розклад засідань комітету не менш як на двотижневий термін складається головою комітету з урахуванням календарного плану роботи Верховної Ради України, доручень Верховної Ради України, Голови Верховної Ради України, стану підготовки питань до розгляду і затверджується на засіданні комітету.

4. Про зміни до розкладу засідань комітету голова комітету повідомляє його членів не пізніш як за чотири дні до засідання в період між пленарними засіданнями Верховної Ради України і не пізніш як за двадцять чотири години в період, коли проводяться пленарні засідання.

5. Додатково до порядку денного засідання комітету можуть бути включені питання, що стосуються організації роботи його підкомітетів, робочих груп, та інші питання, що не потребують попередньої підготовки, якщо на цьому напускає не менше половини присутніх на його засіданні членів комітету.

6. Якщо три заплановані засідання комітету не відбулися, за рішенням комітету, до предмета відання якого відноситься питання організації роботи Верховної Ради України, відповідно до Конституції України, цього Закону та Регламенту Верховної Ради України вноситься проект постанови Верховної Ради України про звіт голови комітету щодо роботи комітету, засідання якого не відбулися. За наслідками обговорення цього питання Верховна Рада України може прийняти:

1) рішення про відкликання голови комітету;

2) рішення про відкликання першого заступника (заступника) голови комітету;

3) рішення про зміну предмета відання комітету;

4) рішення про ліквідацію комітету;

5) інше рішення, передбачене Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 44. Порядок проведення засідань комітетів

1. Засідання комітету є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини від затвердженого Верховною Радою України складу його членів, крім випадків, зазначених у Регламенті Верховної Ради України.

2. Засідання комітетів проводяться відкрито і гласно, крім випадків, коли за рішенням комітету проводиться закрите засідання. Здійснення звукозапису, кіно- і відеозйомок, трансляція засідання по радіо і телебаченню проводяться за згодою головуючого на засіданні комітету. Якщо хтось із членів комітету не підтримує згоди головуючого на засіданні комітету з цього питання, приймається рішення комітету. Про здійснення звукозапису, кіно- і відеозйомок, трансляції засідання по радіо і телебаченню оголошується головуючим перед розглядом питання порядку денного засідання.

3. Голосування на засіданні комітету здійснюється членами комітету особисто і відкрито. В установлених законом випадках проводиться таємне голосування шляхом подачі бюлетенів. Підрахунок результатів під час відкритого голосування здійснюється секретарем комітету, а в разі його відсутності — визначеним головуючим на засіданні членом комітету. Результати голосування заносяться до протоколу засідання комітету із зазначенням кількості голосів «за», «проти», «утримались». За пропозицією, підтриманою не менш як третиною присутніх на

засіданні членів комітету, до протоколу засідання комітету заносяться поіменні результати голосування.

4. За результатами розгляду питань на засіданнях комітетів більшістю голосів присутніх, за винятком випадків, передбачених цим Законом, приймаються акти, зазначені в частині першій статті 49 цього Закону.

5. Прийняті комітетом акти можуть бути переглянуті, якщо за це проголосує більшість від затвердженого Верховною Радою України складу членів комітету. Перегляд актів комітету у випадках, коли рішення з відповідного питання уже прийнято Верховною Радою України, не допускається.

6. Процедурні питання роботи комітетів, не передбачені цим Законом, регулюються Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 45. Особливості проведення спільного засідання комітетів

1. Спільні засідання комітетів скликаються за ініціативою відповідних комітетів або за дорученням Верховної Ради України.

2. Спільні засідання комітетів веде один із голів цих комітетів за взаємною згодою. За дорученням Верховної Ради України або Голови Верховної Ради України спільні засідання комітетів можуть вести відповідно Голова Верховної Ради України або його заступники.

3. Голосування з обговорюваних на спільному засіданні комітетів питань проводиться окремо кожним комітетом.

4. Акти, прийняті на спільному засіданні комітетів, підписуються головами та секретарями відповідних комітетів.

Стаття 46. Особливості проведення закритого засідання комітетів

1. На закритому засіданні, крім членів комітету, за рішенням комітету можуть бути присутніми запрошені особи та працівники секретаріату комітету.

2. Присутні на закритому засіданні комітету попереджаються про нерозповсюдження інформації з обмеженим доступом, отриманої на ньому, та про відповідальність згідно із законом.

Стаття 47. Участь членів комітетів у засіданнях комітетів

1. Члени комітету зобов'язані особисто брати участь у засіданні комітету.

2. Члени комітету зобов'язані завчасно повідомити про неможливість бути присутніми на засіданні комітету керівництво комітету.

3. Про відсутність членів комітетів на засіданнях комітетів без поважних причин щомісячно подається інформація відповідним фракціям у Верховній Раді України.

Стаття 48. Участь у засіданнях комітетів запрошених осіб

1. Комітети мають право запрошувати на своє засідання Першого віце-прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністрів України, міністрів, керівників інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, а також їх посадових і службових осіб, отримувати від них необхідні для розгляду питань порядку денного роз'яснення.

2. Комітети мають право вносити на розгляд Верховної Ради України пропозиції про присутність осіб, зазначених у частині першій цієї статті, на засіданні Верховної Ради України під час розгляду питань, віднесених до предметів їх відання.

3. Для розгляду на засіданнях комітетів питань, віднесених до предметів їх відання, можуть бути запрошені автори та ініціатори внесених законопроектів, науковці, консультанти і експерти, фахівці-практики та інші особи.

4. Комітети зобов'язані не пізніш як за три дні до дня проведення засідання повідомити в письмовій формі керівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян, присутність представників яких на засіданні визнана необхідною, а також авторів законопроектів про час і місце засідання та перелік питань, що розглядатимуться на ньому.

5. У повідомленнях особам, запрошеним на засідання комітету, зазначається, з яких питань вони запрошуються.

Стаття 49. Акти, що приймаються комітетами

1. За результатами розгляду питань на засіданнях комітетів приймаються:

1) рішення — з організаційних питань;

2) висновки — у випадках, передбачених законом чи Регламентом Верховної Ради України;

3) рекомендації — щодо контрольної діяльності комітетів; щодо осіб, які пропонуються для обрання, призначення, надання згоди на призначення чи звільнення Верховною Радою України; щодо результатів слухань у комітетах.

Стаття 50. Оформлення рішень, висновків та рекомендацій комітетів

1. У рішеннях, висновках та рекомендаціях комітетів зазначається питання, з якого вони прийняті, дата його розгляду і номер протоколу засідання.

2. Рішення, висновки та рекомендації комітетів складаються із мотивувальної та резолютивної частин.

3. У мотивувальній частині рішень, висновків, рекомендацій зазначається:

1) за чим дорученням або ініціативою було розглянуто питання;

2) суб'єкти права законодавчої ініціативи, реєстраційний номер, дата внесення законопроекту — при розгляді проектів актів Верховної Ради України;

3) наявність висновків державних органів, органів місцевого самоврядування, експертних висновків, висновків інших комітетів Верховної Ради України тощо;

4) перелік інших документів, що вплинули на результати розгляду питання;

5) обґрунтування і мотиви прийнятого рішення, висновку, рекомендації.

4. Резолютивна частина рішення, висновків, рекомендацій має містити:

1) за результатами розгляду проектів законів та інших актів — позицію комітету щодо включення до порядку денного пленарного засідання та щодо подальшого прийняття рішення Верховною Радою України стосовно проекту закону чи іншого акта відповідно до вимог Регламенту Верховної Ради України;

2) за результатами розгляду питання стосовно осіб, обрання, призначення, надання згоди на призначення чи звільнення з посад яких здійснюється Верховною Радою України, — позицію комітету по кожній кандидатурі на цю посаду.

5. У рекомендаціях комітетів щодо контролю за діяльністю державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб зазначаються:

1) порушення або неналежно виконані відповідним органом чи посадовою, службовою особою, із зазначенням фактів, які це підтверджують;

2) сформульована позитивна чи негативна оцінка роботи державного органу, органу місцевого самоврядування чи посадової, службової особи;

3) заходи, які необхідно здійснити для усунення виявлених комітетом порушень законодавчих актів, пропозиції щодо притягнення винних осіб до відповідальності за зазначені порушення.

Стаття 51. Оформлення протоколів засідань комітетів

1. На кожному засіданні комітету ведеться протокол і стенограма засідання.

2. У протоколі засідання комітету зазначаються:

1) номер протоколу, дата, час і місце проведення засідання;

2) прізвище головуючого на засіданні, список членів комітету, присутніх на засіданні та відсутніх членів комітету із зазначенням причин їх відсутності, список запрошених осіб із зазначенням їх участі в засіданні;

3) порядок денний засідання;

4) розглянуті питання порядку денного, список членів комітету, а також запрошених осіб, які виступили на засіданні;

5) назви документів, розглянутих на засіданні комітету або поширених серед членів комітету;

6) результати голосування з питань порядку денного;

7) прийняті рішення, висновки, ухвалені рекомендації.

3. До протоколу додаються стенограма засідання, прийняті комітетом акти, а також матеріали, що розглядалися під час заслуховування кожного питання, і викладена в письмовій формі окрема думка членів комітету, які голосували «проти» або утрималися від голосування, якщо вона була надана в письмовій формі членом комітету.

4. Протокол засідання комітету підписують головуючий на засіданні та секретар комітету.

5. Протоколи і стенограми засідань комітетів зберігаються у встановленому порядку і за зверненням народного депутата України надаються для ознайомлення, якщо законом, Регламентом Верховної Ради України або постановою Верховної Ради України не встановлено іншого порядку ознайомлення з документами комітетів.

6. Протокол і стенограма засідання комітету є офіційними документами, що підтверджують процес обговорення і прийняття рішення, висновку, рекомендації комітету.

Стаття 52. Оформлення слухань у комітетах

1. Слухання в комітетах протоколюються і стенографуються.

2. За результатами слухань комітет приймає рекомендації.

Стаття 53. Звіти про роботу комітетів

1. Комітет звітує про свою роботу Верховній Раді України у випадках, передбачених цим Законом та Регламентом Верховної Ради України.

2. Наприкінці кожної сесії Верховної Ради України комітет розглядає питання про виконання плану роботи комітету та іншу діяльність у період цієї сесії і затверджує шляхом прийняття рішення письмовий звіт про підсумки своєї роботи.

Розділ VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Стаття 54. Правовий статус секретаріатів комітетів

1. Секретаріат комітету Верховної Ради України є структурним підрозділом Апарату Верховної Ради України, який підпорядковується комітету і Керівнику Апарату Верховної Ради України.

2. Секретаріати комітетів здійснюють організаційно-інформаційне, консультативно-правове, методичне забезпечення діяльності комітетів, організацію проведення засідань комітетів, слухань у комітетах, роботи підкомітетів комітетів та діяльності членів комітету, що пов’язана з вирішенням питань, віднесених до предметів

відання комітетів.

3. Структура і чисельність працівників секретаріатів комітетів за поданням комітетів устанавлюються розпорядженням Голови Верховної Ради України в межах затвердженої Верховною Радою України чисельності Апарату Верховної Ради України.

4. Відповідно до предметів відання комітетів, чисельності членів комітетів та кількості підкомітетів у структурі секретаріатів комітетів можуть утворюватися відділи та служби.

5. Витрати на утримання секретаріатів комітетів визначаються в межах кошторису видатків на здійснення повноважень Верховної Ради України.

6. У разі ліквідації комітету працівникам секретаріату цього комітету надаються гарантії, передбачені законом.

7. Припинення повноважень народних депутатів України — членів комітетів у зв’язку із закінченням терміну повноважень Верховної Ради України не є підставою для розірвання трудових договорів з працівниками секретаріатів комітетів.

8. Зміна голови комітету або складу комітету не може бути підставою для звільнення керівника секретаріату комітету, його заступника (заступників), інших працівників секретаріату комітету.

Стаття 55. Структура секретаріатів комітетів

1. Секретаріати комітетів очолюють керівники секретаріатів, які призначаються на посаду та звільняються з посади розпорядженням Голови Верховної Ради України за поданням комітетів та за погодженням з Керівником Апарату Верховної Ради України.

2. Керівники секретаріатів комітетів організовують діяльність секретаріатів комітетів.

3. Керівник секретаріату комітету має заступника (заступників), які призначаються на посаду та звільняються з посади розпорядженням Голови Верховної Ради України за поданням комітету та за погодженням з Керівником Апарату Верховної Ради України.

4. Керівники відділів та служб (у разі їх утворення), інші працівники секретаріату комітету призначаються на посади та звільняються з посад Керівником Апарату Верховної Ради України за поданням комітету.

5. Пропозиції щодо кандидатур заступника (заступників) керівника секретаріату комітету, керівників відділів та служб, а також працівників секретаріату комітету вно-

сяться керівником секретаріату комітету на розгляд комітету з дотриманням вимог Закону України «Про державну службу».

Стаття 56. Права, обов’язки працівників секретаріатів комітетів

1. Права, обов’язки працівників секретаріатів комітетів визначаються Законом України «Про державну службу», цим та іншими законами України.

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ВИМОГ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 57. Відповідальність за невиконання вимог цього Закону

1. Посадові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та об’єднань громадян за нез’явлення на засідання комітету без поважних причин, надання недостовірної, неповної інформації, відмови надати інформацію або за навмисне її приховування, створення штучних перешкод у роботі комітетів несуть відповідальність у встановленому законом порядку, крім випадків, передбачених законом.

2. За несвоєчасний розгляд рекомендацій комітетів та несвоєчасне повідомлення їм про вжиті заходи посадові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та об’єднань громадян несуть відповідальність у встановленому законом порядку.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, за винятком: частини першої статті 18, що набирає чинності з дня набуття повноважень Верховною Радою України, обраною у березні 2006 року;

частини першої статті 51 щодо ведення стенограми засідання комітету, що набирає чинності з 1 січня 2007 року.

2. Встановити, що до 1 січня 2007 року стенограма засідання комітету ведеться за окремим рішенням комітету.

3. Вважати таким, що втратив чинність, додаток № 2 до Постанови Верховної Ради України від 11 грудня 2003 року № 1385-IV «Про затвердження положень про проведення парламентських слухань у Верховній Раді України та слухань у комітетах Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 13, ст. 183).

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
22 грудня 2005 року.
№ 3277-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про енергозбереження»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про енергозбереження» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 30 ст. 283; 1999 р., № 34, ст. 274; 2005 р., № 20, ст. 278) такі зміни:

1. Абзаци восьмий і дев’ятий преамбули замінити абзацами такого змісту:

«енергоефективні продукція, технологія, обладнання — продукція або метод, засіб її виробництва, що забезпечують раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів порівняно з іншими варіантами використання або виробництва продукції однакового споживчого рівня чи з аналогічними техніко-економічними показниками;

енергозберігаючі (енергоефективні) заходи — заходи, спрямовані на впровадження та виробництво енергоефективних продукції, технологій та обладнання;

енергоефективний проект — проект, спрямований на скорочення енергоспоживання, а саме: реконструкція мереж і систем постачання, регулювання і облік споживання води, газу, теплової та електричної енергії, модернізація огорожувальних конструкцій та технологій виробничих процесів;

енергетичний аудит (енергетичне обстеження) — визначення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та розроблення рекомендацій щодо її поліпшення;

менеджмент з енергозбереження — система управління, спрямована на забезпечення раціонального використання споживачами паливно-енергетичних ресурсів;

норми питомих витрат палива та енергії — регламентована величина питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів для даного виробництва, процесу, даної продукції, роботи, послуги;

прямі втрати паливно-енергетичних ресурсів — втрата паливно-енергетичних ресурсів поза технологічними процесами (вид нерационального використання паливно-енергетичних ресурсів);

марнотратне витрачання паливно-енергетичних ресурсів — систематичне, без виробничої потреби, не зумовлене вимогами технічної безпеки недоваження або використання на холостому ході електродвигунів, електронагревних і іншого електро- і теплоустаткування; систематична втрата стисненого повітря, води і тепла, спричинена несправністю арматури, трубопроводів, теплоізоляції трубопроводів, печей і тепловикористовую-

чого устаткування; недотримання вимог нормативної та проектної документації щодо теплоізоляції споруд та інженерних об’єктів, яке призводить до зниження теплового опору огорожувальних конструкцій, вікон, дверей в опалувальний сезон (вид нерационального використання паливно-енергетичних ресурсів);

нерациональне (неефективне) використання паливно-енергетичних ресурсів — прямі втрати паливно-енергетичних ресурсів, їх марнотратне витрачання та використання паливно-енергетичних ресурсів понад показники питомих витрат, визначених системою стандартів, а до введення в дію системи стандартів — нормами питомих витрат палива та енергії».

У зв’язку з цим абзаци десятий і одинадцятий вважати відповідно абзацами сімнадцятим і вісімнадцятим.

2. У статті 3:

у пункті «е» слова «енергетичної експертизи» замінити словами «державної експертизи з енергозбереження»;

доповнити пунктами «і», «й» та «к» такого змісту:

«і) постанововий перехід до масового застосування приладів обліку та регулювання споживання паливно-енергетичних ресурсів;

й) обов’язковість визначення поставальниками і споживачами обсягу відпущених паливно-енергетичних ресурсів за показаннями приладів обліку споживання паливно-енергетичних ресурсів у разі їх наявності;

к) запровадження системи енергетичного маркування електрообладнання побутового призначення».

3. У статті 5:

абзац третій доповнити словами «інших ресурсів природного чи штучного походження в частині використання паливно-енергетичних ресурсів»;

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«проведення енергетичного аудиту».

У зв’язку з цим абзаци четвертий — дев’ятий вважати відповідно абзацами п’ятим — десятим.

4. У частині першій статті 9 слова «енергетичної експертизи» замінити словами «державної експертизи з енергозбереження».

5. Частину третю статті 14 виключити.

6. У пункті «в» частини першої статті 17 слова «та безгосподарного» виключити.

7. Статтю 20 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Порядок устанавлення норм питомих

витрат палива та енергії визначається Кабінетом Міністрів України».

У зв’язку з цим частину третю вважати частиною четвертою.

8. Назву розділу IV викласти в такій редакції:

«ДЕРЖАВНА ЕКСПЕРТИЗА З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГЕТИЧНИЙ АУДИТ».

9. Статтю 21 доповнити новою частиною першою такого змісту:

«Державна експертиза з енергозбереження — система заходів щодо встановлення відповідності показників об’єктів експертизи, які характеризують використання паливно-енергетичних ресурсів, вимогам нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів у сфері енергозбереження».

У зв’язку з цим частину першу вважати частиною другою.

10. У назві та в абзаци першому статті 22 слова «експертизи» і «Експертизи» замінити відповідно словами «державної експертизи» і «Державній експертизі».

11. У частині другій статті 23 слова «органи державного управління України, представники науково-дослідних, проектно-конструкторських, інших установ та організацій, вищих навчальних закладів» замінити словами «органи виконавчої влади, державні науково-дослідні, проектно-конструкторські, інші установи, організації та підприємства, представники».

12. Перше речення частини другої статті 24 після слів «переробки програм і проектів» доповнити словами «та усунення недоліків у не прийнятих в експлуатацію будівлях, спорудах або інженерних об’єктах».

13. Доповнити статтею 24' такого змісту:

«Стаття 24'. Енергетичний аудит

Енергетичний аудит проводиться з метою:

визначення шляхів раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів, уникнення необґрунтованих витрат на проведення енергозберігаючих заходів; здійснення енергозберігаючих заходів та запровадження менеджменту з енергозбереження;

устанавлення обґрунтованих обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів;

визначення відповідності фактичних питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів нормам питомих витрат, устанавленим у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України;

надання висновків щодо ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів у разі поширення на цих споживачів дії економічного механізму енергозбереження.

Порядок проведення енергетичного аудиту встановлюється законом».

14. У статті 26:

частину першу після слова «здійснюється» доповнити словами «Державною інспекцією з енергозбереження»;

частину другу доповнити словами «окремі споруди та інженерні об’єкти інших підприємств і установ, які використовуються для зазначених цілей»;

після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

«Повноваження, порядок атестації посадових осіб, які здійснюють державний контроль у сфері енергозбереження, зразки їх посвідчень встановлюються Кабінетом Міністрів України. Посадові особи, які здійснюють контроль у сфері енергозбереження, несуть відповідальність за перевищення повноважень та неправомірність своїх дій відповідно до закону».

У зв’язку з цим частину четверту вважати частиною п’ятою.

15. У частині другій статті 27:

у пункті «в» слова «енергетичної експертизи» замінити словами «державної експертизи з енергозбереження»;

у пунктах «г» і «д» слова «енергетичної експертизи» замінити словами «експертизи з енергозбереження»;

у пункті «є» слово «безгосподарному» виключити.

16. У частині другій статті 28 слова «чи угодою, укладеними» замінити словом «укладеним», а слова «чи міжнародної угоди» виключити.

17. У назві та тексті статті 29 слова «і громадян» та «і громадяни» замінити відповідно словами «іноземців» та «іноземці».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк:

забезпечити розроблення та прийняття нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
22 грудня 2005 року.
№ 3260-IV.

«Віче» — усім перецілованим

Усі переціловані, потиснуті, обдаровані й пригублені здогадуються: минуть вибори, і про них ніхто не згадає.

Такий висновок робить журнал Верховної Ради України «Віче», аналізуючи результати проведених виданням соціологічних досліджень на тему: «Як політична реклама діє на свідомість виборця», зокрема у студентському загалі. Самі відповіді респондентів на запитання, оцінки фахівців виявляють сильній й слабкій стороні партійної політичної реклами. Тож хто на що «купується» — у журналі «Віче».

Картину сучасності доповнюють публікації відомих авторитетних учених у галузі політології, історії, юридичних наук, котрі для численної армії кандидатів у депутати всіх рівнів можуть стати джерелом аналітичної думки про процеси, котрі відбуваються в суспільстві, перспективи й закономірності розвитку. А загалом для виборців — поживою для роздумів перед безрезневим життєво важливим для країни голосуванням.

І кандидатів, і виборців не залишать байдужими рецепти успішних виборів. Цього разу — від американських конгресменів. Про те, як вони переконують виборців по 10—12 разів віддавати свої голоси за того самого кандидата, також читайте в журналі «Віче». Спеціальні інтерв’ю з американськими законодавцями про виборчі технології, систему влади, відкритість використання коштів пропонує читачам журнал Верховної Ради України «Віче». В яку саме суму обходиться американському платникові податків один конгресмен на рік? Чи можуть законодавці позбавити фінансування уряд і за що саме? Як

пристав виводить законодавця-бешкетника із зали засідань? Про все це та багато іншого з американського капітолійного життя читайте в рубриці «Парламенти світу» журналу «Віче», котрий тепер, до речі, надходить і до Бібліотеки конгресу США.

Чим саме модель влади Кримської автономії відрізняється від встановленої в державі й що це дало жителям півострова, консультації стосовно проблем із розмежуванням земель комунальної і державної власності, захисту підприємницької діяльності — це конкретна допомога органам самоврядування, котрі претендують нині на розширення повноважень за рахунок децентралізації державної влади.

Як розрахувати військову пенсію? Журнал «Віче» подає спеціальну таблицю та коментарі фахівців. Як дожити до 150 років при доброму здоров’ї? Журнал «Віче» досліджує драматичні поневіряння

стовбурової клітини в законодавчому полі, під мікроскопом учених і в руках ризикованої медицини.

Номер, котрий шойно вийшов друком, значиться як перший і другий, бо відніми редакція прагне налагодити випуск журналу двічі на місяць. Поки що він спарений. У лютому буде третій і четвертий. І так далі, аж поки підтримка читачів дасть нам змогу випускати журнал саме двічі на місяць. Тож сподіваємося, ми вам цікаві, а шість гривень на місяць вам не шкода, щоб купити справді незаангажовану українську інформацію. Будьмо патріотами, купуймо українське й непартійне.

Передплачуйте журнал «Віче»! Запитуйте в кіосках, читайте на сайті [www. viche. info](http://www.viche.info).

НА ЧАСІ

У 2004 р. державному ВАТ «Шахтоуправління «Донбас» для видобутку палива передано чотири шари вугілля, в яких було більш як 22 300 тисяч тонн балансових запасів. Колись з цих шарів качали на-гора «чорне золото» гірники шахтоуправління «Зуєвське», але на час, про який йдеться, воно вже два роки не працювало, і виробки тут були затоплені. Піднімати «Зуєвське» не мало сенсу, і відновні роботи у похилих стовбурах і гірничих виробках вирішили розпочати з боку шахти № 22 «Комунарська» — однієї із шахт «Шахтоуправління «Донбас». Точки ремонту були розташовані на відстані до 4-х кілометрів одна від одної, і першочерговим завданням стало забезпечити їх повітрям, котре в шахті потрібне як людям, так і пневматичній техніці.

Серед чинників, які ще з радянських часів сприяють успішній роботі шахтоуправління «Донбас» (генеральний директор Ю. І. Баранов), не останнє місце посідає постійна увага до нових технологій, вміння рахувати кожен копійчину. Й цього разу від того, щоб прокладати багатокілометрові трубопроводи для подачі повітря, зводити на поверхні компресорну (зайвих потужностей не було), тобто від того, щоб іти за «класичною» схемою, тут одразу відмовилися, бо знали: в Україні вже кілька років успішно продукують для вугільної галузі сучасні гвинтові компресорні установки, які працюють безпосередньо під землею.

Ці установки виробництва концерну «Укрросметал» і вирішили використати.

Ось що розповів мені в. о. начальника шахти № 22 «Комунарська» В. П. Парамеев: «Спочатку ми працювали з застосуванням кількох пересувних компресорів УКВШ 5/7, а з розширенням фронту робіт торік придбали ще 11 потужніших агрегатів — УКВШ 15/7. У жовтні вони надійшли на шахту й нині працюють. Всього з використанням установок УКВШ було відновлено 4,8 км гірничих виробок. Й не просто відновлено. Виробки «Зуєвської», побудованої ще в 1957 р. ударними комсомольськими загонами шахти — «мишоловки», мали малий переріз — лише 6 м², ми його збільшили до 15-ти квадратних метрів. Окрім того, в породах міцністю до 10-ти (за двадцятибальною шкалою) пройшли 183 метри виробок, проведено так звані підриви ґрунтів 12,3 км гірничих виробок.

УКВШ — пересувні установки, і їх використання дає змогу приймати оперативні рішення з ремонту та проведення гірничих виробок. Через те, що ці компресори працюють неподалік того місця, де потрібне стиснене повітря, знято складну і дорожчу проблему прокладання великих трубопроводів. УКВШ — енергозберігаюча техніка, яка дає змогу нам економити економію електроенергії в обсязі 600 кВт на добу. Й нарешті, це — техніка, яка має чотирирічну гарантію. Ми переконалися

в процесі експлуатації — концерн «Укрросметал» забезпечує надійне сервісне обслуговування. При цьому до зауважень і пропозицій експлуатаційників там ставляться дуже серйозно».

Сьогодні за даними, отриманими від директора департаменту служби сервісу концерну «Укрросметал» С. В. Замятина, на вугільних підприємствах України перебуває в експлуатації 710 компресорів серії УКВШ різних модифікацій. Ця техніка працює і на шахтах Росії (129 установок), в Казахстані та Білорусії. За того, що світовий ринок компресорного обладнання пропонує експлуатаційникам дуже багатий асортимент обладнання, наведені цифри свідчать: нашим компресоробудівникам і науковцям (концерн працював над УКВШ у співдружності з НДІ гірничої механіки ім. М. Федорова) вдалося створити цілком конкурентоспроможну конструкцію.

Зміни, які нині відбуваються у газопостачанні, — новий вагомий аргумент на користь всілякої підтримки вугледобувної галузі й тих, хто в змозі допомогти їй вийти на новий, сучасний технічний рівень, забезпечити високопродуктивним обладнанням. Вироблення алгоритмів такої підтримки останніх, тобто машинобудівників та науковців, з урахуванням сучасних економічних реалій, на нашу думку, має стати одним із основних завдань нещодавно відтвореного Міністерства вугільної промисловості.

Н. СЕВЕРИНА,
головний редактор
Донецької ОДТРК,
заслужений журналіст
України.

■ ОГОЛОШЕННЯ

Українська аграрна біржа повідомляє, що сімдесятий спеціалізований аукціон з продажу скрапленого газу для потреб населення відбудеться							
24 січня 2006 року о 12-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 1.							
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГИ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ, ЩО БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ АУКЦІОНІ № 70 З ПРОДАЖУ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ ДЛЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 24.01.06 р.							
№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція ВАТ «Укрпфат» (обсяги лотого 2006 року)							
Гістотинський ГПЗ							
1	25	91	2 275	1 897,50	47 437,50	4 316 812,50	залізницею
2	21	51	1 071	1 897,50	39 847,50	2 032 222,50	автог. транспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу за зalicннчм або самовивозом автомобільним транспортом; 2) Оплату за перевезення скрапленого газу за зalicннчм транспортом здійснює Покупець по окремому договору з транспортною організацією. В ціну за одну тону скрапленого газу входить вартість послуг за транспортування зalicннчх цистерн з вузової станції в пункт наливу, які надаються Придумком підприємством за зalicннчного транспорту.							
Качанівський ГПЗ (Качанівське в-во)							
3	21	37	777	1 897,50	39 847,50	1 474 357,50	автог. транспортом
Качанівський ГПЗ (Ганноско-Розбишківське в-во, бутан технічний ДСТУ 4047-2001)							
4	21	17	357	1 897,50	39 847,50	677 407,50	автог. транспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу самовивозом автомобільним транспортом.							
Долішківський ГПЗ (Бориславське в-во)							
5	7	8	56	1 897,50	13 282,50	106 260,00	автог. транспортом
Долішківський ГПЗ (Долішківське в-во)							
6	21	15	315	1 897,50	39 847,50	597 712,50	автог. транспортом
Всього:				4 851		9 204 772,50	
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу самовивозом автомобільним транспортом.							
Пропозиція ДК «Укргазвидобування» (обсяги лотого 2006 року)							
Виробничий філії: Управління з переробки газу та газового конденсату							
7	35	41	1 435	1 897,50	66 412,50	2 722 912,50	залізницею
Виробничий ГПЗ "Харківгазвидобування"							
8	25	56	1 400	1 897,50	47 437,50	2 656 500,00	залізницею
Виробничий Газодобувний УПВВ філії ГПЗ "Полтавагазвидобування"							
9	21	19	399	1 897,50	39 847,50	757 102,50	автог. транспортом
Виробничий Шебелівського ВПГКН філії УПГГК							
10	21	37	777	1 897,50	39 847,50	1 474 357,50	автог. транспортом
Всього:				4 011		7 610 872,50	
Умови поставки: 1) Поставки скрапленого газу на лотий 2006 року здійснюються на умовах франко-завод 2) Оплату та надання рухомого складу Покупець проводить самостійно.							
Зміни до пропозицій на продаж оприлюднюються шляхом розміщення на WEB-сторінці УАБ за адресою: http://www.uaame.com.ua/energo .							
Заявки на купівлю за встановленою формою приймаються з 9:00 до 18:00 години до 23 січня 2006 р. включно.							
УВАГА! 1. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року №1736, учасник-покупець, додатково до заявки на купівлю повинен надати до 15:00 години 23 січня 2006 р. на Українську аграрну біржу довідку про обсяги та напрями реалізації скрапленого газу, придбаного на попередньому спеціалізованому аукціоні, за формою, що затверджена рішенням Аукціонного комітету від 17 листопада 2005 року (форму довідки можна отримати на WEB-сторінці УАБ за адресою: http://www.uaame.com.ua/energo або по факсу) 2. Сплата учасниками аукціонів попередніх внесків здійснюється на спеціалізований рахунок УАБ № 2600500019536 в ВАТ КБ "Хрещатик", м. Київ, МФО 300670, код за ЄДРПОУ 23389377.							
Українська аграрна біржа, тел. (044) 289-50-48, 289-54-87, 284-38-60 http://www.uaame.com.ua , E-mail: exsch@uaame.com.ua							

Уточнення

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення інформує про зміни в оголошенні про конкурс на отримання ліцензії, опублікованому 27.12.2005 року:

у м. Нововолинську Волинської області на частоті 104,4 МГц замість обсягу мовлення 24 год/добу слід читати 12 год/добу (02.00-04.00; 06.00-08.00; 10.00-12.00; 14.00-16.00; 18.00-20.00; 22.00-00.00)

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області (14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20) від 19 серпня 2005 року у справі № 5/241Б/121Б порушено справу про банкрутство Державного підприємства Торговий дім «Сіверщина» (код ЄДРПОУ 21391080, юридична адреса - м. Чернігів, проспект Миру, 20, п/р 26003300000513 в Банку «Демарк», МФО 353575).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Стук Ірину Михайлівну (ліцензія Мінекономіки України від 14.03.2003 р., серія АА № 485235 (14008, м. Чернігів, пров. Нахімова, 50).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Черкаської області (18005, м. Черкаси, бульв. Шевченко, 307) від 05 травня 2005 року у справі № 14/2006 визнано банкрутом Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю ім. Кірова (с. Колодисте, вул. Гагаріна, 1-а, Уманського району, Черкаської області, код ЄДРПОУ 03794288, р/р 26000300867 в філіалі № 225 ВАТ «Ощадбанк» м. Умань, МФО 354671) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Уманську ОДПІ (ст. 52). Ухвалою суду від 19.07.2005 року ліквідатором призначено арбітражного керуючого Левченко Наталію Петрівну (ліцензія серія АБ № 116143 від 10.12.2004 року). 18023, м. Черкаси, пров. Тобілевича, 9, кв. 1, тел. (8050) 656-11-48. Претензії протягом місяця направляти ліквідатору.

Тимошенко Юлія Володимирівна викликається в судове засідання з розгляду цивільної справи за позовом Бойка Юрія Анатолійовича до Кабінету Міністрів України, Тимошенко Юлії Володимирівни, Української телерадіокомпанії «Радіо Свобода», Телевізійного каналу «5 канал» про захист честі, гідності та ділової репутації на 10 год. 00 хв. 30 січня 2006 року в Печерський районний суд м. Києва (01010, м. Київ, вул. М. Гайцана, 4, каб. 405).

21 січня у більшості областей України припинення опадів. На дорогах ожеледиця. Нічна температура знизиться до 18—23⁰, місцями (крім півдня) — 25—27 градусів морозу, денна температура істотно не зміниться, лише у східній частині знизиться до 13—18 градусів морозу

■ ВАШЕ МЕНЮ

Салат «Успіх»

Склад: 4 зварених круто яйця, банка скумбрії, 2 цибулини, 100 г сиру, 50 г вершкового масла, 3-4 ст. ложки майонезу, а також сіль, цукор і перець за смаком.

Цибулю дуже дрібно наріжте і задалегідь замаринуйте (10-15 хвилин) в оцті і воді (1 ст. ложка оцту на 2-3 ст. ложки води). Сир, масло натріть на тертці, змішайте з маринованою цибулею. До речі, цибулю можна просто натерти на тертці, змішавши потім із сиром і маслом.

На дно салатниці викладіть шар розім'ятих виделкою білків і поперчіть. Другий шар викладіть із сиру, масла і цибулі (одна частина). Потім покладіть скумбрію і полийте майонезом. Далі — шар натертого сиру з маслом і цибулею (друга частина), трошки цукру для пікантності. Останній шар — подрібнені жовтки, політі майонезом. Як прикрасу використовуйте петрушку і консервовані маслини.

Наталія БОРИСПОЛЬСЬКА.

Київ.

Хлібні хитрощі

* У темного хліба м'якушка щільніша, ніж у світлого, і коли намащуєте його маслом, він вбирає жиру на 20 відсотків менше. Тому, якщо хочете зберегти струнку фігуру, радимо: їжте переважно хліб грубого помолу.

* Пам'ятайте, що свіжоспечений, ще теплий

хліб не дуже сприятливо діє на шлунок.

* Зачерствілі булочки знову стануть хрусткими, якщо їх ненадовго покласти в духовку. Крім того, можна спочатку заморозити булочки, а перед вживанням розігріти їх у мікрохвильовій печі.

Надіслала

Ольга КОВАЛЕНКО.

Херсон.

■ ДОГЛЯДАЄМО РЕЧІ

І шуба — як новенька

чайні ложки солі на 0,5 л води. Мокрим тампоном протерти хутро. Витерти рушником і розчесати.

☛ І слід пам'ятати, що від спеки хутро пересихає, міздря стає твердою, втрачає еластичність. Зайва волога також псує хутро.

■ НАРОДНА ВЕТЕРИНАРІЯ

Трави лікують не тільки людей

☛ Якщо в корови опухли ноги, їх можна лікувати холодними сольовими обгортаннями-компресами.

☛ Від здуття живота корові дають випити півлітра води з розчиненою в ній грудкою солі завбільшки з кулак.

☛ Якщо в корови судомить ноги, напійте її відваром чебрецю або, подрібнивши його, підсипайте у корм.

☛ Очищає шлунок тварині відвар ромашки аптечної.

☛ Від гедзів і мух худобу можна врятувати так: подрібніть свіжі лопушини, переміть руками в кориті з невеликою кількістю солі, потім розминайте товщачем, аж поки стане соковите місиво. Шматком тканини натріть тварину (корову, теля, коня), обминаючи ділянку навколо очей.

Надіслав Федір СИЧОВ.

Залиман
Кремінського району Луганської області.

■ КОМОРА ВІТАМІНІВ

Морква

Коренеплоди моркви містять вуглеводи, клітковину, пектинові речовини, органічні кислоти, ефірну олію, вітаміни С та групи В, Е, D, К, каротин (особливо багато його в коренеплодах червоно-жовтогарячого забарвлення). Також морква багата на кальцій, магній, залізо, йод, марганець, цинк.

Уживання моркви підвищує опірність організму до інфекцій. Рекомендується в раціональному й лікувальному харчуванні ослабленим хворим, при гіповітамінозі А, запорах, жовчнокам'яній і нирковокам'яній хворобах, захворюваннях печінки, нирок, серцево-судинної системи, бронхітах, пневмонії, нагноювальних захворюваннях легень, анемії. А також вагітним жінкам, матерям, які годують, дітям і людям похилого віку.

■ ДОМАШНІ УЛЮБЛЕНЦІ

Перед тим, як цуценя з'явиться у вашій оселі, добре обміркуйте таке:

* Чи дозволяють ваші житлові умови утримувати собаку? Адже тварина — це не частина інтер'єру. У неї повинне бути своє місце — як для відпочинку, так і для їди.

* Чи досить у вас вільного часу, щоб займатися із собакою? Пам'ятайте, що

Фото Ірини ВОЛОШКИ.

■ КОСМЕТИЧКА

Без сивини!

Якщо у вас срібляться скроні або окремі пасма волосся, не панікуйте. Візьміть шість середніх стручків червоного гірко перцю, залийте 0,5 літра горілки в скляному посуді і поставте в темне місце на 21 день.

Після цього 1 чайну ложку рідини втирайте в шкіру голови двічі на тиждень за день до миття голови. І колір вашого волосся відновиться.

Забудьте про вушні пробки

У вухах іноді утворюються пробки сірки. Як тільки ви починаєте погано чути, відразу закапуйте у вухо розчин питної соди (1 чайна ложка на склянку води) — так можна швидко видалити пробки. Через 2—3 сеанси вони розчиняються, і слух відновлюється. Секрет простий: сода з її лужною реакцією розм'якшує сірку. Замість соди можна закапувати і розчин перекису водню.

Як виростити... маніяка

■ ШКІДЛИВІ ПОРАДИ

По дорозі додому забігла в магазин і стала свідком досить цікавої сценки. Молода мама розплачується в касі за покупки, а хлопчик років п'яти смікає її за рукав: «Мамо, а чому ти дала гроші і тобі дали гроші?» — «Ти що — ідіот? Скільки разів тобі казала: перестань задавати дурнуваті запитання!»

Цей хвилинний епізод нагадав мені слова знайомого психолога. Якось він жартома ділився зі мною «рецептами», як власноручно виростити... маніяка. І деякі його «напуття» запам'яталися.

✓ Батькам потрібно якомога частіше влаштовувати сварки і скандали в присутності дитини.

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.
Малюнки Олексія КУСТОВСЬКОГО.

■ ДОМАШНІЙ МАЙСТЕР

Умільці рекомендують

➤ Дерев'яні руків'я напилків не тріскатимуться, якщо їх витримати протягом 15-20 годин в оліфі, підігрітій до 30-45 градусів.

➤ Свердел довше прослужить, якщо під чіс свердління отворів у цеглі чи бетоні його періодично змочувати водою.

➤ Якщо цвях не тримається в стіні, ущільніть отвір склеєними сірниками. Отвір у стіні можна також змазати клеєм. І тоді вже забивати цвяхи.

Ігор ПУСТОВИЙ.

Донецьк.

✓ Якщо в дитини є друзі, слід постійно казати, які вони погані.

✓ Коли в батьків кілька дітей, вони ні в якому разі не повинні дружити між собою.

✓ Частіше бийте дитину. Краще — книжкою по голові. Особливо добре, якщо дитина не знає, за що її карують.

✓ І найголовніше. На кожне дитяче запитання найкраще відповідати: «Ти що — ідіот?»

20 СІЧНЯ

■ 1661 р. Створення Львівського університету. ■ 1918 р. Народився Олександр Шалімов, хірург, Герой України. ■ 1920 р. Польська влада скасувала Галицький крайовий сейм і поділила Галичину на три воеводства. ■ 1943 р. У Вінніпезі (Канада) почала видаватись газета «Українське слово». ■ 1961 р. На посаду президента США вступив Джон Кеннеді. ■ 1967 р. На Харківському тракторному заводі випущено мільйонний трактор. ■ 1971 р. У Запоріжжі відкрито театр ляльок.

Редактор номера
Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:

Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

► Рукописів не повертаємо.

► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2006 рік: для фізичних осіб — 3,50 грн. та 2,00 грн.

для підприємств і організацій — 8,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

СПДФО Гайденок В. І.
(Друкарня «Нормальные цены») 61068, м. Харків, вул. Тарасівська, 2а. Зам. 512

ВАТ «Видавництво «Вільна Україна» 79026, м. Львів, вул. В. Великого, 2. Зам. 35

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13. Зам. 205

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua

— загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos